GÖRÖG JÚLIA RAJZA

egy kérdőívet. Lajos bácsi sorra vette a rubrikákat:

— A támogatás célja? — betűzte az öreg.

— Az úttörők megsegélyezése — fogalmazta a választ Kiss urrr.

— Módja?

— Készpénz, egy összegben. Természetesen.

— Ter-mé-sze-te-sen — szótagolta Lajos bácsi. — Hol kerül felhasználásra?

— A táborban.

— Jellege?

Itt megállt a tudomány. A kérdést még Kiss urrr sem értette.

— Minek a jellege?

— Gondolom, a táboré? — vélte Lajos bácsi.

Többen azt állították, ennek így semmi értelme, de aztán ráhagyták az öregre, írjon, amit akar. Nehogy amiatt maradjon el a segély, mert nem töltöttek ki minden rubrikát.

Milyen jellegű is lehet egy tábor?

— Lehet szaktábor. Esetleg vízitábor — gondolkozott hangosan Kiss urrr.

— Vízitábor a hegyekben? — húzogatta a száját Regős.

— Nyári tábor — intézte el röviden Gere.

Lajos bácsi beírta a nyári tábort, aztán a kérdőívet mind az öten aláírták, s megvárták, amíg Lajos bácsi iktatja.

— Milyen jellegű lehet egy tábor? — dohogott még az ajtóban kifelé menet is Regős.

— Például indiántábor — világosította fel Csemege Benedek.

— Okos vagy! De miért nem bent mondtad?

— Mert arra nem adtak volna pénzt! — intézte el a vitát Kiss urrr.

Így se sokat adtak, fejenként száz forintot. Viszont küldtek a címükre egy levelet, céges levélpapíron, alul-felül bélyegzővel, aláírta az elnök, alelnök, a társadalmi szervek vezetői, a főkönyvelő, a revizor, szóval mindenki, aki számított a szövetkezetben. Jó táborozást kívántak az úttörőknek, s megígérték, hogy amennyiben más módon is a segítségükre lehetnek, készséggel állnak rendelkezésükre.

Kiderült, hogy ez a levél többet ér a száz forintnál! Minden pénznél többet ér!

Elsőnek a raktárost keresték fel vele, kísérletképpen, és sátorponyvát kértek. Kettőt. Július közepére, amikor a kombájnoktól beérkezik a gabona, igérték, visszaszármaztatják.

A raktáros csak nézett a papirosra, s megkérdezte: elég két sátor?

A raktárból az étkezdébe vitt az útjuk. Itt lábast, kondért, kannákat vételeztek. A lakatosműhelyben sátorcövekeket kértek, a hivatalos levelet lobogtatva...

A kovácsok konyhakéseket edzettek tőrnek, a zsákfoltozó asszonyok hátizsákokat varrtak, a szíjgyártók felszíjazták. Így gyűjtöttek be minden szükséges holmit, még az adminisztrátorokat is kifosztották, az összes használaton kívüli ceruzát, golyóstollat, ívpapírt elkunyerálták tőlük!

Hetekig csak rájuk dolgozott az egész melléküzemág!

(Folytatjuk)

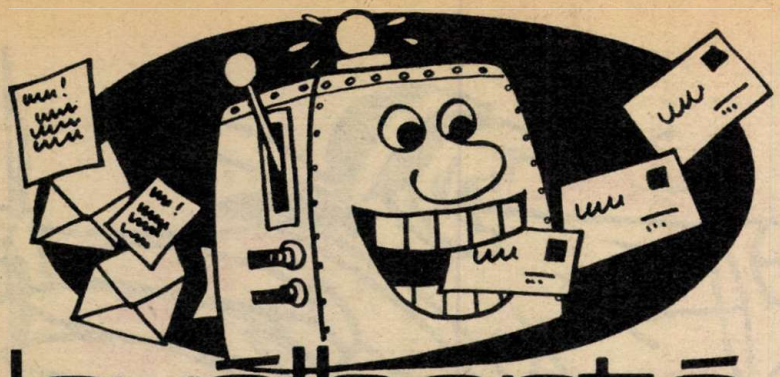

levélbontó

Mit üzen a Pajtás?

A BŐRDÍSZMŰVES szakma iránt érdeklődik Nagy Zsuzsanna (Laskod, Rákóczi u. 20. — 4543). A bőrdíszműves bőrből és műbőrből különböző használati tárgyakat és divatcikkeket készít: például pénztárcát, övet, divattáskát, aktatáskát, bőröndöt. E szakmához kézügyességre és jó szemmértékre van szükség. Szabolcs-Szatmár megyében Kisvárdán, a 111. számú Ipari Szakmunkásképző Intézetben tanítják a mesterség fortélyait, tehát ide add be jelentkezésedet. Felvételi dolgozatot kell írni matematikából, különösen a terület-, kerület-, százalékszámítás, a kicsinyítés és nagyítás ismerete fontos. A felvételnél számításba veszik a gyakorlati osztályzatot is, és beszélgetés során számot kell adni az általános tájékozottságról. Hogy ez utóbbi mit jelent? Ha rendszeresen olvasod a napilapok bel- és külpolitikai eseményeit, ha érdeklődéssel figyeled a tévé-híradóban látottakat, nem lesz gond megválaszolni a felvételi kérdéseit.

A PALÁNTAKERT pályázatra jelentkezhetnek-e a nyolcadikosok, annak ellenére, hogy a pályaművek beadási határideje szeptember 30-a? — kérdezi egy nyolcadikos lányosztály „Baja" jeligére. Bár rovatunkban nem szívesen válaszolunk jeligés levelekre, ha úgy érezzük, hogy nem indokolt a név és cím elhallgatása. Most mégis kivételt teszünk, hiszen sok nyolcadikosban felmerülhet ugyanez a kérdés. Természetesen jelentkezhettek ti is, mivel a pályázatra a nevezéseket április 30-ig kell beküldeni, és a munka zömét is még nyolcadikosként végzitek.

VERSET küldött Keszthelyi Dávid Kaposvárról (Berzsenyi u. 10. — 7500). Újszerűen írtál a télről, úgy tűnik, van formaérzéked. Küldjél még írásokat, s ha azok is ügyességről árulkodnak, bemutatjuk lapunkban verseidet. Küldjél egy fekete-fehér fotót is magadról, lehetőleg ne igazolványképet.

CSEVEGŐ magazinunkat szeretné megrendelni Révész Mária Békésszentandrásról (Bercsényi u. 15. — 5561). Ilyen címmel megjelent ugyan egy nyári magazinunk, ami biztosan nagyon tetszett neked, hogy így megmaradt az emlékezetedben, de ez csak szokásos nyári magazinjaink egyike volt. Javasoljuk, hogy olvasd rendszeresen a Pajtást és a lap kiadványait, a két nyári magazinunk ez évben is júniusban és augusztusban jelenik meg.

ÁLLATROVATOT szeretne lapunkban Száraz Kinga (Budapest, Bürök u. 49. — 1124). Ezt írja: „Van egy teknősöm, a barátnőmmel elneveztük Dezsőnek. Mikor kiderült, hogy lány, nagyot nevettünk." Jókat derültünk írásodon mi is, és megígérjük, hogy itt, a Levélbontóban szívesen közreadjuk az állattartók tapasztalatait, tanácsait, no és az állatokkal kapcsolatos élményeit, különösen ha ilyen színesen írják le, mint te.

Iskolások tanítanak

A tiszapalkonyai November 7. Termelőszövetkezet lovasiskolája rendszeresen fogad lovagolni vágyó vendégeket. A lovaglás tanításába besegítenek a lovasiskolás gyerekek is, ők mutatják be pónilovon a tanügetést.

Nagy Miklós, Leninváros

Szemüveget szereltünk

Iskolánkban — az esztergomi József Attila iskolában — pályaválasztási vetélkedőt rendeztünk. Már előtte is kaptunk feladatokat. Gyűjtöttünk munkával kapcsolatos verseket, dalokat, riportot készítettünk patronáló üzemünk, a Látszerészeti Eszközök Gyárának dolgozóival, látogattunk kórházat és egyéb üzemek munkájával is ismerkedtünk. Mindenről naplóban számoltak be az őrsöket képviselő öt fős csapatok. A vetélkedőn különböző jellegű feladatokat kellett megoldani: barkohbáztunk, mozaikképet raktunk össze, és meg kellett mondani, hogy az milyen munkafolyamatot ábrázol. Majd egy-egy foglalkozás kellékeit kaptuk meg dobozokban, sőt „kakukktojás" is volt bennük. A nyolcadikosok szemüveget is szereltek, a hetedikesek csavarokat szereltek össze. A legügyesebbek — a nyolcadikos Napsugár őrs és a hetedikes Barátság őrs tagjai — majd egy külön kiránduláson vesznek részt, melyre patronáló üzemünk biztosítja a buszt.

Bán Andrea,
a Barátság őrs vezetője

Nonstop vetélkedő

A Veszprém megyei iparváros kilenc iskolájának több mint háromszáz úttörője részére a város KISZ-esei kilencórás nonstop vetélkedőt szerveztek. A színes programban egymást váltották a vidám és komoly feladatok: zenés bemutatkozás, rögtönzött színdarab-előadás, iskolai jelképkészítés, „rókavadászat". A lányok hidegtálak összeállításán szorgoskodtak, divatos ruhákat alkottak újságpapírból, majd járták az úttörők a várost kéményseprőt keresve. A gördülékenyen zajló vetélkedő hézagkitöltő idejében villámkérdésekre válaszoltak, politikai és KRESZ-totót töltöttek ki. S végül táncversennyel, majd a papírruhás hölgyek divatbemutatójával fejeződött be e vidám nap. A versenysorozat nagy sikeréhez a KISZ-eseken kívül a rendező 2. számú iskola lelkes pedagóguskara is nagymértékben hozzájárult.

Csősz Sándor, Várpalota

Ajánlom neked is

Csukás István:

CSICSÓKA ÉS A MOSZKITÓK

Csukás István ezúttal is vidám, fergeteges eseményt tár elénk. Nemrég került a kezembe ez a történet. Már a cím is titokzatos. Az bizonyára nyilvánvaló, hogy Csicsóka csakis egy fiú lehet, a Moszkitók név már korántsem ilyen világos. Elárulhatom, hogy ők is emberek. Mégpedig három mókás figura, akik például kutyakozmetikát nyitnak. S bár a „gazdiknak" nem mindig tetszik a fazon, de hiába reklamálnak, az már olyan marad. A regényben rablás, annak megakadályozása és más egyéb furcsa dolgok történnek. Szerepelnek azonban mások is a könyvben! Hogy kik és mit csinálnak? Ez örök rejtély marad azok számára, akik nem olvassák el Csukás Istvánnak ezt a regényét.

Tóth Katalin, Mindszent

Élősarok

Már odakint is éled a természet, de mi az elmúlt hónapokban is éreztük a virágok közelségét. Osztályunk egyik sarkában, amely az ablakhoz közel van, már a kora téli hónapoktól élősarkot alakítottunk ki. Más termekben szalmavirágok teleltek át a vázákban, nálunk gyümölcsfaágak, orgonaágak, virágoztak, zöldelltek, rügyet bontott a barkaág. Búzát, borsót ültettünk földbe, vízbe helyeztünk magvakat, s napról napra figyeltük, mint zöldülnek a hatalmas tálban.

Markó Marianna,
Mezőnyárád

KERESSÜK A LEGJOBB GYALOGOST ÉS KERÉKPÁROST!

Ismét meghirdetjük – az Autó-Motor szerkesztőségével közösen – az ötfordulós közlekedésbiztonsági vetélkedőt. Az első forduló tesztkérdései:

1. Az úttest jobb oldalán vagy az úttest fölé kihelyezett egylencsés fényjelző készülék sárga fénye mit jelent?

a) A villogó sárga fény veszélyes helyre hívja fel a figyelmet: e helyen fokozott óvatossággal szabad továbbhaladni.

b) Üzemzavarra hívja fel a figyelmet.

c) Csak folyamatos sárga fény jelez veszélyes helyet.

2. Kerékpárt toló gyalogosnak . . .

a) . . . úttesten, annak menetirány szerinti jobb szélén kell közlekednie;

b) . . . úttesten, annak menetirány szerinti bal szélén kell közlekednie;

c) . . . közlekedésre vonatkozóan nincs külön előírás.

3. A kijelölt gyalogos-átkelőhelyet jelző tájékoztató táblát az úttesten hol helyezik el?

a) Közvetlenül a kijelölt gyalogos-átkelőhely előtt.

b) A kijelölt gyalogos-átkelőhely előtt 15 méterre.

c) A kijelölt gyalogos-átkelőhely előtt 50 méterre.

A legtöbb pontot elérők – minden megyében és kategóriában nyolcvanan – a II. fordulóba jutnak. A II. forduló győztesei a III. fordulóba jutnak és a megyei versenyen vehetnek részt. A megyei versenyek kategória 1–2. helyezettjeit a területi elődöntőbe hívjuk meg. A 3–4. helyezettek a helyszínen vásárlási utalványt kapnak. A területi elődöntő legjobbjai országos döntőn találkoznak.

A megfejtést nyílt levelezőlapon kell beküldeni. A kérdés száma után közölni kell a helyesnek vélt válasz betűjelét is. Ezen a levelezőlapon arra is választ várunk, hogy gyalogos vagy kerékpáros kategóriában kívánod-e folytatni a versenyt. Közöljétek, hogy hová jártok iskolába, hány évesek vagytok, hol laktok, a megye megjelölésével együtt. A megfejtést mindenki teljes nevének kiírásával írja alá.

A Magyar Úttörők Szövetsége Országos Tanácsa a megyei versenyen legjobb eredményt elérő pajtás részére 1985-ben zánkai táborozást biztosít.

A levelezőlapokat az alábbi címre küldjétek: Autó-Motor Közönségszolgálata, Budapest, Pf. 1. – 1400. Beküldési határidő: 1984. május 14. További felvilágosítást a 228-873-as telefonszámon adunk.

AUTÓ-MOTOR SZERKESZTŐSÉGE ÉS
KÖZÖNSÉGSZOLGÁLATA
PAJTÁS SZERKESZTŐSÉGE

FIÚK, LÁNYOK FIGYELEM!

Ha még nem döntöttetek arról, hogy milyen szakmát tanuljatok, fogadjátok meg tanácsunkat, jelentkezzetek TEXTILKIKÉSZÍTŐ szakmunkástanulónak.

E szép szakma egyik ágát, a TEXTILFESTŐ és -KIKÉSZÍTŐ szakmát egyaránt ajánljuk LÁNYOKNAK és FIÚKNAK, másik ágát, a TEXTILNYOMÓ szakmát csak FIÚKNAK.

Szakmunkástanulóink tanulmányi ösztöndíja 160–600 Ft között mozog a tanulmányi eredménytől és évfolyamtól függően.

A társadalmi ösztöndíj két részből áll. Alapösztöndíjból, mely havonta 450–500 Ft, és tanulmányi pótlékból, ami a tanulmányi eredménytől függően változik, az alapösztöndíj 30–50%-a lehet. Tanulmányi pótlékot a közepes vagy annál jobb tanulók kapnak.

Vidéki tanulóink kollégiumi elhelyezéséről gondoskodunk.

Az elméleti oktatás a Than Károly Vegyipari Szakközépiskola és Szakmunkásképző Intézetben, a gyakorlati oktatás tanműhelyben, majd a vállalat gyáraiban történik.

I. éves tanulóink 1500 Ft értékben ruházkodási segélyt is kapnak.

Érdeklődésre részletes – színes képekkel tarkított – tájékoztatót küldünk.

Jelentkezni, érdeklődni lehet:

BUDAPRINT PAMUTNYOMÓIPARI VÁLLALAT

személyzeti és oktatási főosztályán,
Budapest III.,
Fényes Adolf u. 19–21. – 1036
Telefon: 687-834

FELVÉTELI VIZSGA NINCS!

A PNYV Kelenföldi Textilgyár az 1984/85-ös tanévre felvesz általános iskolai végzettséggel rendelkező

LÁNYOKAT — fonó, szövő, kötő;
FIÚKAT — textil- és ruházati gépszerelő szakmunkástanulónak 15 éves korig.

FELVÉTELI VIZSGA NINCS! A tanulmányi idő 3 év. Ösztöndíj: a tanulmányi eredménytől és az évfolyamtól függően

— fonó és szövő tanulóknak 350—700 Ft,
— kötő és textilipari gépszerelő tanulóknak 150—550 Ft havonta.

JUTTATÁSOK:

A társadalmi ösztöndíj két részből áll:
— alapösztöndíjból, amely havonta 450—550 Ft és
— tanulmányi pótlékból, amely a tanulmányi eredménytől függően változik: jeles tanulmányi előmenetel esetén az alapöszötndíj 50%-a, jó tanulmányi előmenetel esetén az alapösztöndíj 40%-a, közepes tanulmányi előmenetel esetén az alapösztöndíj 30%-a.

Kollégiumi elhelyezés minden vidéki tanulónak, teljes ellátással munkaszüneti napokon is.

Iskolaköpenyt, füzetcsomagot, munkaruhát a gyár, tankönyvet az iskola térítésmentesen biztosít.

Évente két alkalommal kedvezményes textilvásárlás a vállalat termékeiből.

III. éves tanulóinkat 90%-os teljesítménybérben foglalkoztatjuk, részükre nyereségrészesedést fizetünk. Szakmunkásvizsga után a kereseti lehetőség 3500—4500 Ft. Leányotthonunkban a vidékiek elhelyezését biztosítjuk havi 100—160 Ft-ért.

Továbbtanulásra lehetőséget biztosítunk. Részletes tájékoztatást adunk szóban vagy írásban. Érdeklődők részére üzemlátogatást szervezünk.

Cím: BUDAPRINT PNYV Kelenföldi Textilgyár, személyzeti-oktatási osztály, Budapest, XI., Budafoki út 111—113. — 1117 Telefon: 868-955/191 mellék.

JÓL JÁRSZ, HA A PAMUTFONÓIPARI VÁLLALAT SZAKMUNKÁSTANULÓJA LESZEL!

Csak 3 év szorgalom, s a jövedelmed havonta 3200–6000 Ft között lehet!

Az 1984 szeptemberében induló tanévre is várjuk az általános iskolát végzett és most végző lányok jelentkezését budapesti és vidéki gyáregységeinkbe fonalgyártó szakmára.

Már a tanulóévek alatt is sok-sok kedvezmény!

Díjtalan kollégiumi, leányotthoni elhelyezés, tankönyvek, tanszerek, munkaruha, iskolaköpeny, 5 Ft-ért napi háromszori étkezés.

Havonta 500 Ft szociális ösztöndíj,
320–720 Ft tanulmányi ösztöndíj.

VÁLASSZ gyáregységeink közül!

PAMUTFONÓIPARI VÁLLALAT

- **Lőrinci gyára**
  1183 Budapest, Gyömrői út 85–91.
- **Újpesti Cérnagyár**
  1044 Budapest, Váci út 91.
- **Kaposvári gyár**
  7400 Kaposvár, Jutai u. 6.
- **Miskolci gyár**
  3527 Miskolc, József A. u. 21.
- **Váci gyár**
  2600 Vác, Vám u. 1.

„FONALGYÁRTÓ SZAKMA" megjelölésével várjuk továbbtanulási jelentkezési lapodat a számodra legmegfelelőbb gyáregységünk személyzeti és oktatási osztályán.

Kérésre postafordultával részletes tájékoztatást küldünk.

PÁLYAVÁLASZTÓK, FIGYELEM!

JELENTKEZZETEK PAPÍRIPARI SZAKMUNKÁSTANULÓNAK!

A gondolatok rögzítése ősi igény. Az ősember a barlang falára festett. Az ókoriak a kőtáblát és a papiruszt használták. A legidőállóbb a papír. Több ezer év alatt nélkülözhetetlen lett, nem tudta semmilyen más anyag pótolni a kultúra terjesztésében, az emberi tudomány rögzítésében elfoglalt helyét. Felhasználási területei a csomagolástechnikában és az egészségügyi felhasználásban bővülnek.

FIATALOK!

Legyetek a „FEHÉR MÍVESSÉG" mesterei. Gyertek a Csepeli Papírgyárba CELLULÓZ- ÉS PAPÍRGYÁRTÓ, valamint, PAPÍRFELDOLGOZÓ szakmunkástanulónak.
Biztos jövő, jelentős kedvezmények a tanulás idejére.

Képzési idő: 3 év.

Az elméleti oktatás helye: az 50. sz. Ipari Szakmunkásképző Intézet (Csepel — Bajáki F. u. 27.)
A gyakorlati oktatás helye: a Csepeli Papírgyár.
A képzés ideje alatt tanulóinknak a következő kedvezményeket adjuk:

— tanulmányi eredménytől függő társadalmi ösztöndíj (300—1000,— Ft), tanulmányi pótlék (+ 10—50%) és tanulmányi ösztöndíj (130—600,— Ft)
— térítésmentes ebéd
— teljes tanfelszerelés és munkaruha
— minden tanévben egy teljes öltözet ruha
— ingyenes kirándulásokat szervezünk
— kéthetes ingyenes üdülés a Balatonnál
— szünidőben vállalt munka esetén a munkakörnek megfelelő teljes bér
— tanulmányi eredménytől függően minden sikeresen befejezett tanév végén 1000—2500 Ft jutalmat fizetünk
— sportolási lehetőségek, strand és sportlétesítmények a gyár közelében
— ifjúsági klub, könyvtár.

Bővebb felvilágosítást ad a Csepeli Papírgyár személyzeti osztálya

Cím: 1751 Bp. XXI., Duna u. 42.
Telefon: 279-620/301, 535, 518 mellék.

.VÁRUNK BENNETEKET!

A LŐRINCI FONÓ

vár benneteket, nyolcadik osztályos és általános iskolát végzett LÁNYOK és FIÚK.
Az 1984/85-ös tanévre a következő szakmákra iskolázunk be általános iskolát végzett, egészséges 14—15 éves LÁNYOKAT és FIÚKAT.
Lányokat fonó;
fiúkat textilipari gépszerelő, géplakatos és esztergályos szakmára szerződtetünk a LŐRINCI FONÓ szakmunkástanulójaként. Felvételi vizsga nincs!
A tanulmányi idő: 3 év.
A tanulmányi idő alatt jól képzett nevelők, tanárok és gyakorlati oktatók nyújtanak segítséget a fenti szakmákat választó, szorgalmas tanulóknak a vizsgák sikeres letételéhez és a szakmunkásbizonyítvány megszerzéséhez.

JUTTATÁSAINK:

fonó szakmunkástanulók részére
— napi 3 Ft-ért ebéd,
— havi 20 Ft-ért autóbuszbérlet.
A három tanév idejére ingyenes a
— kollégiumi elhelyezés,
— tankönyvek, tanszerek,
— munkaruha, iskolaköpeny, fejkendő, munkacipő.
Ezenkívül a tanulókat a következő juttatások illetik meg havonta:
— tanulmányi ösztöndíj (tanulmányi eredménytől és évfolyamtól függően) 320—750 Ft,
— társadalmi alapösztöndíj 500 Ft, valamint tanulmányi pótlék, amely 150—250 Ft-ig terjed (tanulmányi eredménytől függően).
A többi szakmunkástanuló részére juttatásaink a következők:
— kollégiumi elhelyezés,
— havonta autóbuszbérlet,
— napi 3 Ft-ért ebéd (tanítási napokon az iskolában, üzemi gyakorlat idején gyárunkban),
— társadalmi alapösztöndíj 500 Ft, valamint tanulmányi eredménytől függően tanulmányi pótlék 150—250 Ft,
— tanulmányi ösztöndíj a II. évfolyamtól (tanulmányi eredménytől függően) 130—600 Ft.
A LÁNYOK és FIÚK részére harmadik évben lehetőséget biztosítunk a teljesítménybérben történő foglalkoztatásra.
A kereseti lehetőség a szakmunkásbizonyítvány megszerzése után a fonó szakmában 4000—6000 Ft, a többi szakmában a bérbesorolási kategóriától függően alakul.
Kérésedre a részletes tájékoztatót postafordultával megküldjük.

Címünk: **Pamutfonóipari Vállalat**
Lőrinci Gyár
Budapest XVIII., Gyömrői út 85—91.

Ha úgy határozol, hogy hozzánk jössz szakmunkástanulónak, akkor kérd meg osztályfőnöködet, hogy a továbbtanulási jelentkezési lapodra írja rá, hogy a LŐRINCI FONÓBA jelentkezel: fonó, textilipari gépszerelő, géplakatos vagy esztergályos szakmára!
A jelentkezési lapodat a szakmunkásképző intézet címére szíveskedj elküldeni.
FONÓ szakmára: Bolyai János Textilipari Szakközépiskola és Szakmunkásképző Intézet Budapest V., Markó u. 18—20.
A többi szakmára: 4. sz. Vörös Csillag Ipari Szakmunkásképző Intézet, Budapest XVIII., Vörös Hadsereg u. 185.
Jelentkezni lehet személyesen és levélben is vagy telefonon az 585-122/193-as melléken.

Szeretettel várunk gyárunk szakmunkástanulójaként!

HIRDETÉS

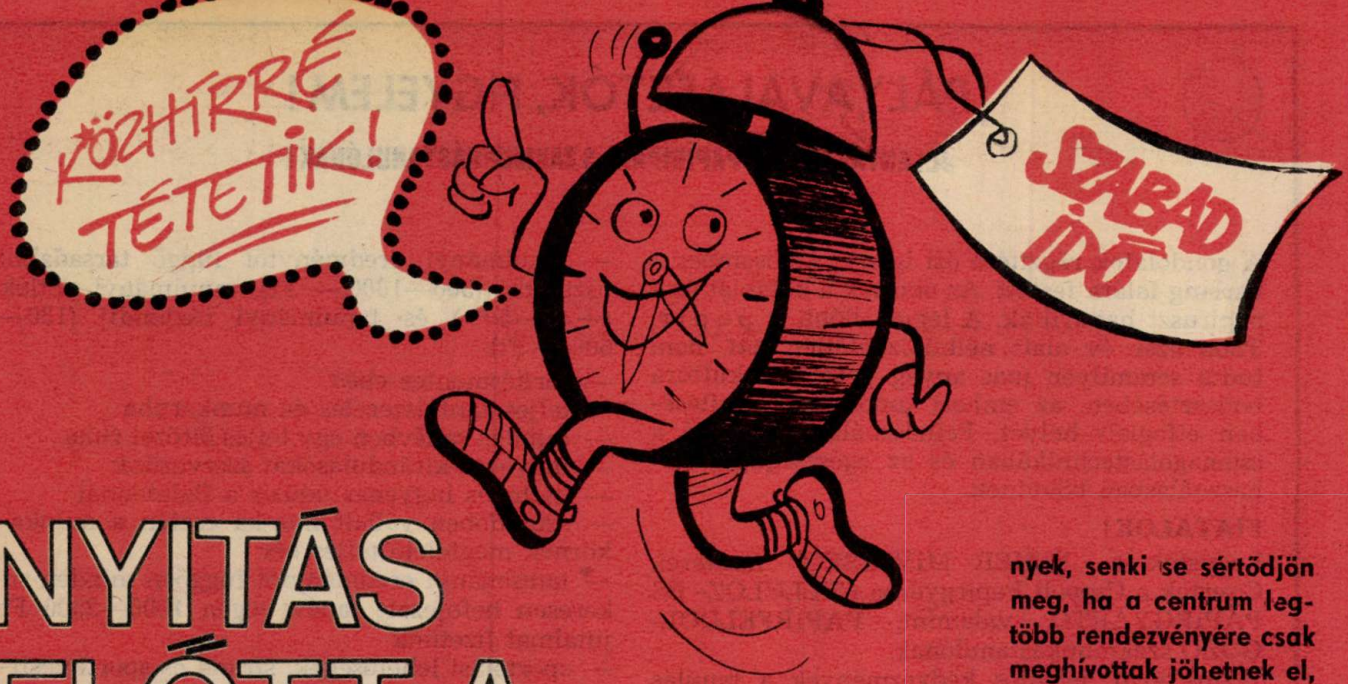

NYITÁS ELŐTT A

Ha valaki, legyen az vidéki vagy fővárosi, a Fürst Sándor utcában sétál április végén, a 14/b. számú ház falán ezt a feliratot látja: Pajtás centrum – FUTAPEST klub, ne lepődjön meg. Nem szerkesztőségünk költözött új helyre, s feladata sem változott meg. „Csupán" az történt, hogy új „rovattal" bővült lapunk. Ez a rendhagyó „rovat" a legkülönbözőbb „témákkal" foglalkozik majd, s „témaválasztását" a ti érdeklődésetekre építi. Elsősorban az egészséges életmódra és a testedzésre nevelés lesz a feladata. Valamint az, hogy segítséget nyújtson megnövekedett szabadidőtök értelmes, hasznos eltöltéséhez.

A Pajtás centrum programja persze szervesen illeszkedik majd lapunk rovataihoz, ezt tükrözik idei akciói, rendezvényei, bemutatói is. A centrum szervezi a Pajtáshoz és kiadványaihoz kapcsolódó valamennyi pályázatunkat, rendezvényünket. Szolgáltatásai közül kiemelkednek a Pályaválasztási Intézettel, az Express Ifjúsági és Diák Utazási Irodával, az Országos Egészségnevelési Intézettel közösen szervezendő programok. A felsorolás természetesen közel sem teljes, hiszen egyebek között tervezünk divattal, poppal, sporttal, filmmel, színházzal, barkácsolással, kézimunkával, számítástechnikával kapcsolatos foglalkozásokat is, amelyek mindig avatott szakemberek irányításával kerülnének sorra.

Tekintettel arra, hogy új létesítményünk méretei meglehetősen szerények, senki se sértődjön meg, ha a centrum legtöbb rendezvényére csak meghívottak jöhetnek el, ennek csupán a helyhiány az oka. Természetesen a centrum nyitvatartási ideje alatt (10 órától 17 óráig) mindenkit szívesen látunk. A tervek szerint szombaton és vasárnap is ügyelet lesz a centrumban. A havi programot egyébként a Pajtásban részletesen közöljük.

A Pajtás centrum keretében folytatja tevékenységét a Futapest klub is. Az egészséges életmód, a futás népszerűsítésére vállalkozó klub a jövőben a gyerekek körében fokozni kívánja tevékenységét, elsősorban a 10–14 éves korosztályra kívánja építeni programját. Egyre több futást szervez gyerekeknek, s minden tömeg futóversennyel kapcsolatos vidéki érdeklődőknek tanácsokkal, ötletekkel szolgál, segítséget nyújt.

Tehát figyelem, a Pajtás centrum és Futapest klub április végén megnyitja kapuit. A cím: 1136. Budapest XIII,. Fürst Sándor u. 14/b. Telefon: 314-111.

KASTANKA

CSEHOV ELBESZÉLÉSE NYOMÁN
ÍRTA: CS. HORVÁTH TIBOR,
RAJZOLTA: DARGAY ATTILA

9

47.
ELTELT EGY HÓNAP. KASTANKA MÁR MEGSZOKTA, HOGY MINDEN ESTE JÓÍZŰ VACSORÁT KAP ÉS TYOTKÁNAK SZÓLÍTJÁK. MEGSZOKTA ÚJ GAZDÁJÁT ÉS LAKÓTÁRSAIT IS. AZ ÉLET SZÉPEN, MEGOLAJOZOTTAN FOLYDOGÁL ÚJ OTTHONÁBAN. MINDEN NAP EGYFORMÁN KEZDŐDIK...

GÁ-GÁ
GÁ-GÁ-GÁ
GÁ-GÁ!

48.
GÁ-GÁ-GÁ-GÁ-GÁ-GÁ-GÁ-GÁ!
GÁ-GÁ!
GÁ-GÁ
GÁ-GÁ-GÁ

ISMERETSÉGÜK ELSŐ NAPJAIBAN KASTANKA NAGYON TISZTELTE IVAN IVANICSOT, MERT AZT HITTE, HOGY AZÉRT BESZÉL OLYAN SOKAT, MERT NAGYON OKOS.

49.
DE HAMAROSAN RÁJÖTT, HOGY AMIT BESZÉL – HEVESEN ÉS MEGGYŐZŐEN – ANNAK SEMMI ÉRTELME. ETTŐL KEZDVE A GÚNÁR SOSEM TUDTA BEFEJEZNI VÉGEÉRHETETLEN REGGELI MONOLÓGJÁT.

VAU!
VAU!
VAU!

50.
AMI FJODOR TYIMOFEJICSET ILLETI, ŐT EGÉSZEN MÁS FÁBÓL FARAGTÁK. AMIKOR FELÉBRED, EGY MUKKOT SEM SZÓL, LUSTÁN MOZDUL MEG, MINTHA LEGSZÍVESEBBEN FEL SEM ÉBREDT VOLNA. MINTHA UNNÁ AZ ÉLETET. SEMMI SEM ÉRDEKLI, HANYAG ÉS LUSTA, MINDENT MEGVET ÉS LENÉZ.

51.
MÉG EGY FINOM EBÉD ELFOGYASZTÁSA UTÁN IS FINTOROGVA, KÉNYESKEDVE RÁZZA MEG MAGÁT. ARRA PEDIG, HOGY JÁTSZÉK, KASTANKA MINDEN IGYEKEZETE ELLENÉRE, VÉGKÉPP NEM MUTAT SEMMI HAJLANDÓSÁGOT.

FOLYTATJUK

POP KLUB

VEZETI DÉVÉNYI TIBOR

Tóth Zsuzsa
Sarkad

Farkas Andrea
Albertirsa

Juhász Róbert
Csővár

Nagyon sokan szeretnének többet megtudni a Duran Duran együttesről. Többek között Tóth Zsuzsanna Sarkadról is róluk érdeklődik. Mivel nemrég hoztunk az együttesről képet, most néhány részletesebb adatot közlök a tehetséges öt angol muzsikusról.

Énekesük Simon Le Bon huszonöt éves és a zenekar kulcsembere. Gyakorlatilag az ő hangján és mozgásán áll vagy bukik a zenekar sikere. Ezután következik a három Taylor — akiknek neve magyarul szabót jelent — Andy a szólógitáros, és a basszusgitáros John huszonhárom évesek, ezek után már senkit sem ér váratlanul az a hír, hogy Roger, a dobos is huszonhárom esztendős. A zenekar legfiatalabb tagja Nick Rhodes, a billentyűs hangszeren. Ő csak huszonegy esztendős.

Simon Le Bon
a Duran Duran
együttes énekese

Első átütő sikerüket 1982-ben érték el, a Rio című nagylemezükkel, amely egy brazil kirándulás emlékére született. Eddigi legnagyobb sikerüket tavaly érték el, amikor az évi összesítésben ezüst díjat kaptak — tehát másodikok lettek. Új listadaluk címe Újhold hétfőn.

Farkas Andreának Albertirsán egyik kedvenc zenekara az Universal együttes. Régi csapatnak számítanak a magyar popzenében. Első nagylemezük megjelenése óta nagyon sok új rádiófelvételt is készítettek. Azonban legtöbbször Kovács Katival lépnek fel, hiszen ők a népszerű énekesnő állandó kísérői. Legutóbb az Uránia moziban szerepeltek Kati élő lemezbemutatóján. Azon kevés zenekarok közé tartoznak, akik önállóan is képesek sikert elérni dalaikkal, hiszen több szerzeményük szerepelt már a magyar listák legjobbjai között. Most áprilisban és májusban a Szovjetunióban turnéznak, és nagyon sok „őszinte dallal" készülnek új nagylemezük felvételére. Ezekből az egyik már sikert aratott nemrég a Tessék választani rádiós vetélkedőn.

Juhász Róbert Csővárról a tavalyelőtti győztes énekesnőről, Kim Wilderól érdeklődött. Nagy csatát vívott az elmúlt esztendőben az 1983-as győztes Nenával. A szavazatok alapján csak egy hajszállal lett második. Igaz, hogy kevesebb slágere szerepel mostanában a legjobbak között. Viszont ez az esztendő jól kezdődött a csinos Kim számára. A Tánc a sötétben című film dala két hét alatt került a legjobbak közé, és még most is ott szerepel minden európai lemezlovas műsorán.

A legutolsó rejtvény helyes megfejtése (Schuszter Lóránt és Vikidál Gyula) tehát a P. Mobil.

Kovács Kati állandó kísérői: az Universal együttes tagjai

Kim Wilde Tánc a sötétben című filmdala ott szerepel minden európai lemezlovas műsorán

3000 db ajándék között igazi meglepetés a FŐNYEREMÉNY!

MAGYAR FILATÉLIA VÁLLALAT • BUDAPEST •

Húsvéti ajándékvásár

budapesti szaküzleteinkben. Minden kedves vásárlónk BÉLYEG-AJÁNDÉKOT kap, aki 200 Ft feletti értékben vásárol! (A névértékben vásárolt bélyegekre akciónk nem vonatkozik.)

Szaküzleteink nyitvatartási ideje:

Budapest VI., November 7. tér 3. Hétfő: 8–14 óráig, keddtől péntekig: 8–17 óráig, szombaton szünnap.

Budapest V., Petőfi S. u. 17–19. Hétfőn szünnap, kedd, szerda, péntek: 10–18 óráig, csütörtök: 10–20 óráig, szombat: 10–14 óráig.

Az ajándékvásár április 9-én kezdődik és az ajándékcsomagok teljes felhasználásáig tart. Az akció postai megrendelésekre nem vonatkozik, személyesen keresd fel szaküzleteinket.

KEDVES GYEREKEK!

A filmszínházak március 29-től játsszák Rózsa János mesefilmjét, a BOSZORKÁNYSZOMBATOT, mellyel kapcsolatban a MOKÉP pályázatot hirdet a számotokra.

A 6–10 éves gyerekek a mesefigurák név szerinti felsorolásával pályázhatnak, az nyer, aki a legtöbb mesefigurát ismeri fel. A tíz éven felüliek pedig a filmbeli figurák rajzos ábrázolásával jelentkezhetnek.

Pályamunkáitokat 1984. május 15-ig várjuk a MOKÉP propaganda osztályára, Budapest, Báthori u. 10. – 1054. A borítékra ne feledjétek ráírni neveteket és lakcímeteket, valamint a „Boszorkányszombat" jeligét.

Az első díj: részvétel a zánkai filmes szaktáborban (2 hét). A további jól sikerült pályaműveket filmplakátokkal, reklámtárgyakkal és könyvvásárlási utalványokkal jutalmazzuk.

MOKÉP
PROPAGANDA OSZTÁLY

MEGJELENT A

Humorban pácolt rejtvények Alfonzóról – Alfonzóul

Humor az éterben

Azt a hét meg a nyolcát

HÉT POFON (képregény)

Artúr és a tengeri csata (képregény)

Olimpiai históriák

Eltűnt a csattanó

MINI PAJTÁS REJTVÉNYMAGAZIN

kapható az iskolában és a hírlapárusoknál.

VÁSÁROLD MEG!

ELŐ A CERUZÁT!

CSIFI

TÖPRENGŐ

SASSZEM KELL HOZZÁ...

... és természetesen a **MINI PAJTÁS REJTVÉNYMAGAZIN**, mert mindegyik kérdést és feladatot csak annak a segítségével tudod megfejteni. Hogyan is kezdj hozzá? Olvasd el figyelmesen ezen az oldalon található rejtvényes kérdéseket, s jól jegyezd meg mindegyiket. Utána következzék a Mini Pajtás átbogarászása. Nem vitás, nagy türelem kell hozzá, de hát a türelem most nem rózsát, hanem megoldást terem. Meglásd, jóleső érzés tölt el, ha mindegyik kérdésre megleled a választ. S ha beküldöd, neved belekerül a szerencsekerékbe. Természetesen akkor, ha legalább négy-öt megfejtésed jó.

Beküldési határidő: május 1. Címünk: Budapest, Jászai Mari tér 5. – 1397. A borítékra vagy levelezőlapra írd rá: TÖPRENGŐ (MINI).

A legügyesebb megfejtők között értékes jutalomtárgyakat: LEGO-kat és játék szövőszéket sorsolunk ki.

MESTER, KOPOGTAK

Modern épület a Fővárosi Nagycirkusz mögött. Öltözők. Ez ... szobája? Igen, ez az. Kopogok. Jól ismert arc jelenik meg az ajtóhasadékban. Mondom, hogy az életét szeretném lejegyezni.

– Azonnal, csak magamra kapom. No, nem az életemet, az rajtam van. Meg bennem. Csak a nadrágomat.

Így kezdődik az egyik színes, hangulatos, talányos írás. Ki a főszereplője?

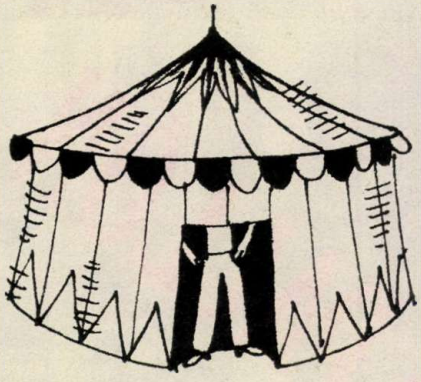

A SZÓFOGADÓ

A művészekre, főképpen a színészekre szokták mondani, nem könnyű emberek. Nagyon sokat vitatkoznak egymással is, de főként a rendezővel.

Van egy rendező – őt mutatjuk be egyik vidám írásunkban –, aki a legnagyobb határozottsággal jelenthette ki a következőket:

– Én aztán igazán elmondhatom: szófogadó „művészekkel" dolgozom!

Ki ő?

ANAGRAMMA

Az alábbi szavakat címekbe, alcímekbe rejtettük. Keresd meg mindegyiket!

ÉRD, LÁNY, LÓ, LEN, ÉK, IBI.

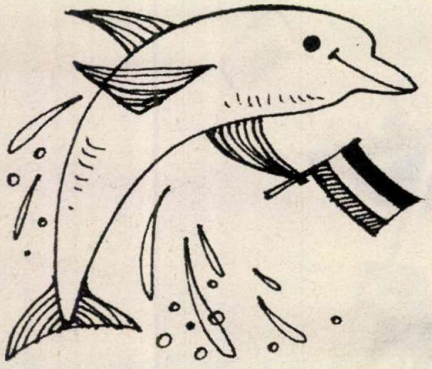

MAZSOLÁNYI SPORT

Az 1952-es helsinki olimpián mit kérdezett Takács Károly olimpiai bajnoktól egy szenzációra éhes újságíró?

Kit neveztek „magyar delfinnek?"

Ki volt az az olimpiai bajnokunk, akinek azt mondták tréfálkozó barátai, hogy sürgősen változtassa meg a nevét?

Miért legyintett Papp László olimpiai bajnokunk edzője, Adler Zsiga bácsi szavára?

KÍVÁNCSI KÉRDÉSEK

Melyik az az oldal, amelyen a BOLOND szó ötször fordul elő? Sőt, ha a ragozott vagy képzett alakját is számítjuk, akkor hétszer.

*

Százötven évvel ezelőtt, 1830-ban különös versenyt rendeztek az Egyesült Államokban. „Ki" „kivel" versenyzett?

*

Az egyik hosszabb rejtvényszövegben egy nagyon népszerű szovjet gyermekregény-író neve olvasható. Kicsoda?

*

Mi a neve annak a luxusgőzösnek, amelynek 17 méter hosszú, tökéletesen méretarányos, élethű modelljét elkészítették?

JÓ ÉTVÁGYAT!

Jó étvágyad bizonyára neked is van. Az is lehetséges, hogy amikor e sorokat olvasod, éppen éhes is vagy.

Nos, az egyik oldalon finom ételeket sorolunk fel. Azt a feladatot adjuk neked, hogy ezek közül állíts össze egy olyan ebédet, amellyel szívesen megvendégelnéd legkedvesebb barátaidat.

Lehet akár ötfogásos is az ebéd, az a fő, hogy változatos legyen a menü.

Poszter-játék

Az ÁPISZ és a Pajtás közös pályázata. Az ÁPISZ boltjaiban árusított füzetcsomagokban egy űrlapot helyeztünk el. Erre kell felragasztani hétről-hétre a Pajtásban mindig ezen a helyen, ezzel a címmel megjelenő fotót. Aki valamennyit kivágja és felragasztja, majd elküldi szerkesztőségünkbe a tanév végén, az 1984 júniusában részt vehet játékunk nyilvános vetélkedőjén, találkozhat kedvenceivel és értékes ajándékokat nyerhet. Érdemes velünk játszani!

PÁLYÁN ÉS PALLÓN

Barátod a kerékpár.

Barátod? Néha – ellenséged. Vagyis nem a gép, hanem te magad. És nem tudatosan, persze (akarva ugyan ki lenne magamagának ellensége), hanem egyszerűen – gondatlanságod okán.

Nem nagy figyelmetlenségek ezek: csak a csengő hiányzik, csak nem fog a kontra, csak szabálytudásod hézagos. S mindaddig nincs is baj, amíg nem az a csengő, nem az a fékezés, s nem az az egyetlen paragrafus lehetne segítségedre.

Hogy hogyan?

Nos, nem kell ahhoz „veszélyhelyzet", hogy megtudd: mi szükséges a kerékpározáshoz, motorozáshoz. Egyre szaporodó ügyességi versenyeink kiváló erőpróbái a két kereken való közlekedésnek.

Pályán és pallón bizonyíthatod ügyességedet, gyakorolhatod képességeidet, s készülhetsz arra, hogy még e veszélyt is megelőzd.

Ilyen próbára hívunk benneteket mai számunk rejtvényével (pályázatunk a 23. oldalon). A többfordulós verseny jó szórakozást, hasznos időtöltést és a – győzteseknek – értékes díjakat ígér.

Valamennyi résztvevőnek pedig szabályos, biztonságos közlekedést – pályán és pallón túl is.

Major–Wagner

84/14
XXXIX. ÉVF. • 1984. ÁPRILIS 19. • ÁRA: 4 Ft

PAJTÁS

FOTÓ: SZALAY BÉLA

KÖVETKEZŐ SZÁMUNK TARTALMÁBÓL:

Életünk: a víz.
Cseppek nagyító alatt.
Akik vizet prédikálnak.
Nyolcvan év
Káposztásmegyeren.

Országúti száguldás.
Földi vagy égi jármű?
A technika új csodája!
Repül... az autó.

Tizenévesen
a porondon.
Az első szaltó.
Nem fél a magasban.
Színes poszteren:
Ritter Emőke.

margó

BELESZÓLNI

Panaszos levelet írt Perbálról a nyolcadikos Kerekes Ildikó: régóta zárva van az a bolt, ahol többek között írószert, papírt és dekorációs anyagot árusítanak. A bolt az áfészé, s a szövetkezet vezetői, mintha nem tudnák azt, amit Ildikó tanult az állampolgári ismeretek órán a korszerű szolgáltatásról: azaz, nem gondoskodnak az ellátásról.

Vajon igaza van-e Ildikónak? S joga van-e elbírálni az áfész perbáli boltjának ügyét? Mi tartozik egy gyerekre? Miről mondhat véleményt? Mibe szólhat bele?

Vannak, akik igyekeznek pontosan meghatározni, ami még nem baj, csakhogy az igyekezetüket általában a határok szűkítésének a szándéka hajtja. Az, hogy minél kevesebb legyen a beleszólási jog. Nem biztos, hogy rossz szándék vezeti őket. Sőt lehet, hogy éppen a gondoktól, bajoktól szeretnének megóvni benneteket. A dolgokba, ügyekbe való beleszólás ugyanis felelősséggel jár! Jobb tehát — gondolhatják ezek a felnőttek —, ha a gyereket körülbástyázzák, s pontosan megmondják neki, mit tehet, mit tegyen. Arra viszont nem gondolnak, hogy a túlzó dédelgetés és állandó közvetlen irányítás következménye határozatlanság, önállótlanság, tehetetlenség, tutyi-mutyiság lesz.

Szerintem — s feltehetően nagyon sokan így vélekednek —, a gyerekek mindenbe beleszólhatnak, ami velük kapcsolatos. Ezek szerint az iskola ügyeibe is? Például a tanítás-tanulás dolgába?

A felnőttek beleszólhatnak munkahelyük ügyeibe: a tapasztalt jót vagy rosszat észreveszik és szóvá teszik. Akadnak persze, akik visszaélnek a munkahelyi demokrácia lehetőségeivel, meggondolatlanul, a körülmények alapos ismerete nélkül fecsegnek. A felelősség alól azonban ők sem bújhatnak ki.

A gyerekeknek ugyanaz az iskola, mint a felnőtteknek a munkahely. Ha pedig a felnőtteknek van beleszólási joguk, miért ne lenne a gyerekeknek? (Mellesleg: ha tiltanák, akkor is beleszólnátok a példaként említett tanítás-tanulásba is. Ahogy tanultok, azzal és úgy szóltok bele...) Rátok is érvényes viszont, hogy nem áta-botában, hanem meggondoltan, felelősséggel kell véleményt formálni és mondani.

Kerekes Ildikónak (s mindnyájatoknak) joga van tehát észrevenni és szóvá tenni környezete fonákságait. Panasza indokolt volt — ismerte el Gulrich Ferenc, a Buda Környéki Áfész osztályvezetője. Tőlük — az áfész vezetőitől — független személyi okok miatt a boltot valóban hosszú ideig kénytelenek voltak zárva tartani. A kényszerű szünetért a vásárlóktól elnézést kérnek, Kerekes Ildikónak pedig köszönik észrevételét.

Szente Pál

PAJTÁS

A MAGYAR ÚTTÖRŐK SZÖVETSÉGÉNEK KÖZPONTI LAPJA

Szerkesztőség: Budapest, Jászai Mari tér 5. 1397
Telefon: 321-987
321-988
321-989

Postafiók:
Bp. 62. Pf. 508. 1397

Főszerkesztő: SOMOS ÁGNES
Főszerkesztő-helyettes: FÜLEKI JÁNOS
Szerkesztő: BŐCS FERENC, SZIGETI PIROSKA
Művészeti szerkesztő: CZIFFERSZKY BÉLA, FORRAI JÁNOS
Kiadja az Ifjúsági Lap- és Könyvkiadó Vállalat
Felelős kiadó: DR. PETRUS GYÖRGY igazgató

Kiadóhivatal: Budapest, Révay u. 16. 1065 Telefon: 116-660
Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető a hírlapkézbesítő postahivataloknál a kézbesítőknél és a Posta Központi Hírlap Irodánál (KHI Budapest, József nádor tér 1. 1900) közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a KHI 215-96 162 pénzforgalmi jelzőszámra.
Előfizetési díj: egész évre 139,50 Ft I. félévre 77,50 Ft II. félévre 62 Ft

84.0637 Athenaeum Nyomda Kozma utcai üzeme, Budapest
Rotációs mélynyomás
Felelős vezető: SZLÁVIK ANDRÁS vezérigazgató

HU ISSN 0030-19583

INDEX: 25 695

A beküldött kéziratokat és rajzokat nem őrizzük meg és nem küldjük vissza.

VÖDÖRREL MÉRT ÖRÖMÖK

Van-e nagyobb öröm annál, ha nyakon öntik az embert egy vödör vízzel?

Hát persze, hogy van. Kapásból is fel tudnánk sorolni vagy százat. Az esztendő egy bizonyos napján azonban ez sem egészen egyértelmű. Húsvét hétfőjén például remek alkalmat kínál ez a vaskos tréfa a játékra, az évődésre, a nevetésre. Egyes helyeken valóságos sértésnek számított a zuttyintás elmaradása, e szilaj népszokás — meglehetősen eredeti formában — az érdeklődést, az udvarlást, a bókokat jelentette. A zsenge hajadon, akit nem öntöttek nyakon néhányszor a mókás kedvű legények, joggal érezhette, hogy mostohán bánik vele a sors.

A vödör azóta kölnisüveggé szelídült a víz hidegebb volt ugyan, de tisztább. Ahogy az már az igazi népi hagyományokkal általában lenni szokott.

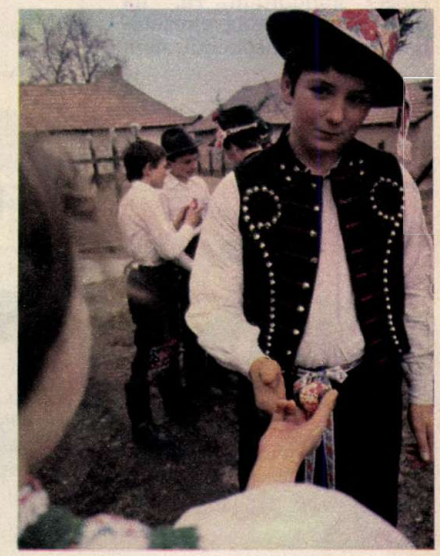

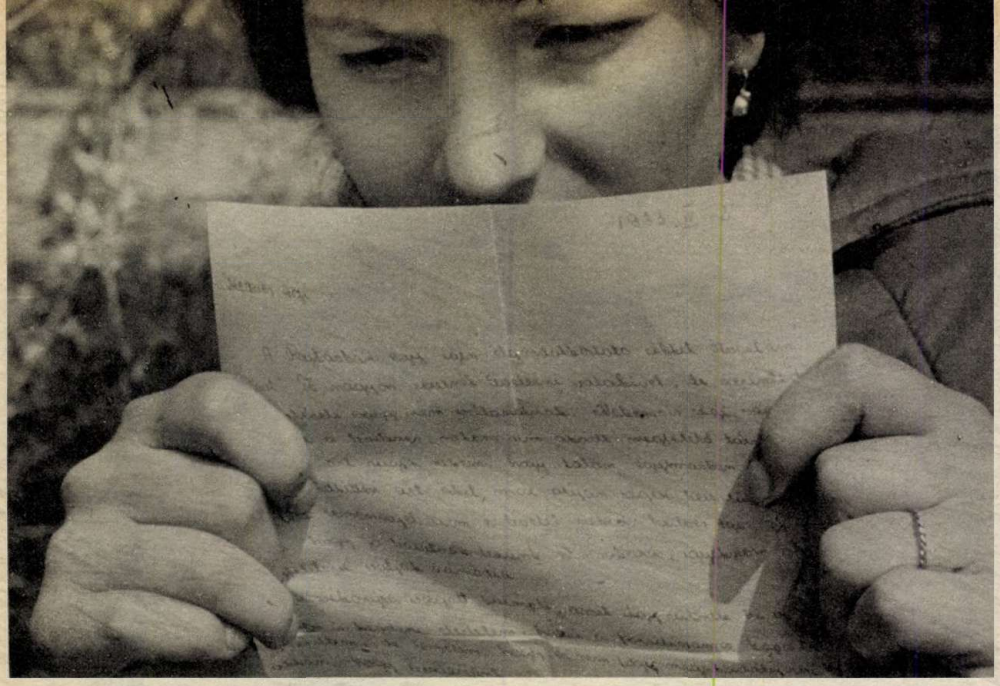

Ági, hogy vagy?

Emlékeztek még Ágira?

A lányra, akinek soha, senki nem írt levelet és aki társakra vágyott. Tél volt, amikor utána indultam a Duna-parti város intézetébe. Beszélgetésünkből cikk kerekedett. Cikkemre kilencvenöten fogtak tollat. Kilencvenöt levélben kilencvenöt kérés volt: leveleznének Ágival, aki intézetben élt, morzézni tanult, nem szerette a paradicsomos káposztát, de imádta a sült krumplit. S aki szerint a boldogság az, ha valaki levelet kap.

Utoljára a nyolcadikosok ballagásán találkoztunk. Ági örült: a várt egy helyett kilencvenöt levelet kapott. Kicsit bizonytalankodott is: merre viszi most már őt az élet?

Azóta nem láttam Ágit, hallani sem hallottam róla. Gondolni viszont éppen eleget gondoltam rá, ha nem a magam igyekezetéből, úgy a másokéból: nem is olyan régen még érkezett levél, amelynek írója az „intézeti lány" címét kérte. A kilencvenötből időről időre érdeklődik valaki: mi lehet Ágival? Igaz is, gondoltam sokszor, mi lehet vele? Egyszer majd megkeresem, fogadtam meg újra meg újra.

Akkor kaptam meg Ági levelét. Borítékján a jól ismert kézírással, a feladó helyén a kilencvenhetünknek jelszóvá vált szóval, néhai írásom címével: levéltitok.

— Ági, mi ez a kötés a kezeden?

— *Verekedtem.*

— Verekedtél?

— *Az egyik lány az anyámat szidta. Az én anyámat ne vegye a szájára senki!*

— De hát alig ismered az anyádat.

— *Akkor is! Az anyám.*

— Szoktál máskor is verekedni?

— *Nem, csak ha az anyámról van szó. Egyébként már sokkal nyugodtabb vagyok, mint voltam.*

— Megváltoztál volna?

— *Igen.*

A lány, akit a külvárosi kollégium lépcsőjén pillantok meg, első látásra nem hasonlít Ágira. Vagyis arra a képre, amit magamban őrizgettem róla. Egy picit idősebb, mint vártam. Komolyabb és határozottabb, keményebb és önérzetesebb, mint amilyennek megismertem. De az a kötés a kezén, meg az a verekedés, az már rá vall. Meg a mosolya is, az a halványan szétfutó, szomorkás mosoly, amely első találkozásunk óta megmaradt bennem.

— Más lettél?

— *Más. Már nem ugrom olyan könnyen. Nem vagyok szemtelen sem, csak néha. Megismertem az életet.*

— És az élet milyen?

— *Van úgy, hogy jó. Néha meg nagyon rossz.*

Kisétálunk a kollégiumból. Odakünn süt a nap, de még foga van az időnek. Ági könnyű dzsekit visel.

— Üljünk le valahol — hívom. Délidő van, meg látszólag mást csinálva beszélgetni is könnyebb.

— *Nem kell fizetnie* — mondja. Hangjában nincs sértés, csak szikár önérzet. Azért elfogadja az invitálást: még mindig imádja a sült krumplit.

— Jó a koleszban?

— *Jó. Talán jobb is, mint az intézetben. Az elején azért még vágytam vissza. Gondoltam sokat arra, hogy majd egyszer elmegyek látogatóba. Aztán nem mentem és most már nem is vágyom vissza.*

— A lányok?

— *Rendesek. Bejöttünk első nap, augusztus huszonhatodika volt, négyen intézetisek, és nem volt kajánk. És akkor odajöttek a többiek, ők nem intézetisek, és odaadták az ennivalójukat. Ez nagyon ren-*

des dolog volt tőlük. Később azért volt más is. Amikor először eltűnt valami a koleszban, rögtön ránk gondoltak. Aztán kiderült, hogy nem mi voltunk. Azóta nem gyanúsítgatnak.

— Hogy megy a suli?

— Mehetne jobban: közepes volt a bizonyítványom. De hát, tetszik tudni, hogy én nem ezt akartam csinálni.

Jól tudom.

Annak idején sokat beszélgettünk Ágival a jövőről. Volt egy nagy álma: ruházati eladó szeretett volna lenni. Csak hát a bizonyítványa nem volt jó, ráadásul épp a felvételin vette elő konoksága. Kérdezték — nem válaszolt.

— És csinálod?

— Csinálom. Ez a dolgom. Megtanultam, hogy sok olyan dolgot is meg kell tennie az embernek, amit nem igazán szeret. Egyébként még ebben is van valami szép: ahogy látja az ember, hogy lesz a vasból a keze alatt csavar.

— Talán átmehetnél ruházatira...

— Már nem akarok. Itt már megszoktam, ki lehet bírni. Egyébként is Ildi néni azt mondta, hogy nem kell nekünk mindig ezt csinálni. Ha végzünk, elmehetünk műszaki boltba, eladónak.

— Ki az az Ildi néni?

— Az osztályfőnököm. Fiatal nő és nagyon rendes ember. Neki mindent el lehet mondani.

— És mindent el is mondasz?

— El. Volt egy nagy balhénk egy ABC-ben. Karácsony volt, és nem volt pénzünk ajándékra. És akkor elvittünk..., szóval elloptunk néhány csomag kávét, édességet. A boltosok nem csináltak balhét, de én mindent elmondtam az ofőmnek. Nem dicsért meg, de azt mondta, jó, hogy őszinték voltunk.

— Jártál otthon?

— Egyszer. De jobb, ha nem megyek. Otthon biztosan elzüllenék. Rossz egyedül, de nekem magamban jobb.

— Aztán mi lesz?

— Aztán?

— A kolesz után.

— Nem tudom. Dolgozni fogok.

LEVÉLTITOK

A levelekről, arról a kilencvenötről, sokáig nem beszélgettünk. Magam is kerültem a témát, Ági sem hozta szóba. Talán azért is, mert akkor már olvastam levelében vallomását. *„Én már senkivel sem levelezek”.* Én akkor keserűséget és lemondást éreztem hangjában, beszélgetésünk alatt kiderült: Ági nem keserű, nem is lemondó, csakhogy — ahogy ő mondta — egy év alatt megismerte az életet.

Megtanulta: nem kilencvenöt — egyetlen levél a fontos. S ha most azt kérdezitek — amit megkérdeztem én is —, hogy hiábavaló lett volna kilencvenöt gyerek segíteni akarása, akkor azt mondom: nem volt hiábavaló.

Akkor Áginak szüksége volt mind a kilencvenöt kinyújtott kézre. S hogy — miként ő írta — megtanult szeretni, abban mind a kilencvenötötöknek része volt.

Ági most ott él a külvárosi kollégiumban, s nincs egészen egyedül. Szabad idejében olvas — utoljára a Tamás bátya kunyhóját olvasta — és néha sétálni megy egy fiúval. Azt mondja: jól van.

S hogy a paradicsomos káposztát utálja-e még?

Lám, ezt elfelejtettem megkérdezni tőle.

Major Árvácska
Fotó: Wagner Margit

Volt egy lány. Társakra vágyott. Levelet írt és kilencvenöt levelet kapott. A cikk címe közös jelszó lett: levéltitok

TESTVÉRI

A Magyar Úttörők Szövetségéhez hasonlóan más országok kommunista pártjainak, haladó mozgalmainak gyermekszervezetei is jelentetnek meg újságot, amilyen a Pajtás. Miről írnak és miről olvasnak más vidéken az úttörők, a gyerekek? Első összeállításunk anyagát a V. I. Lenin nevét viselő Össz-szövetségi Úttörőszervezet, vagyis a szovjet úttörők hatvan éve megjelenő lapjából, a Pionyerszkaja Pravdából válogattuk

ÚTON A STAFÉTA

1983 szeptemberében a moszkvai úttörők és iskolások, az *„Európai gyerekek békestafétája”* mozgalom résztvevői az NSZK, Olaszország, Belgium, Hollandia, Nagy-Britannia és más európai országok iskolásaihoz fordultak felhívásukkal.

„Gyerekek! Barátaink! Ne hagyjuk a levegőbe repíteni a világot!

Nemet mondunk az új amerikai rakétákra!

Békét az európai gyerekeknek!

Békét a földön minden gyereknek!”

A *Pionyerszkaja Pravda* közli a felhívás teljes szövegét és egyúttal beszámol azokról a felajánlásokról, amelyeket a szovjet úttörők a békemozgalom sikere érdekében tettek.

Az úttörőújság is akciót hirdetett, Békegalamb néven, amelyre több mint százezer gyerek válaszolt: papírból galambokat készítettek, amelyekre a békéről, a hazáról vallott gondolataikat írták. Így bocsátották őket útnak az ország valamennyi tájáról a Pionyerszkaja Pravda szerkesztőségébe. Az Altáj vidékén levő Jermacsih faluból például azt írták galambjukra a negyedikesek: *„A mi papáink mostanában korán mennek a munkába, mert most van a betakarítás. Papáink földművesek. Azt akarjuk, hogy mindig a munkába menjenek, és ne a háborúba!”* Nyizsnije Ezergi város egyik iskolájának hatodikosai azt írták: *„Nagy terveink vannak jövőre: fel akarjuk szerelni a sportpályát, pálmaházat akarunk építeni és teniszpályát. Fel akarunk nőni és hasznára akarunk lenni a hazának! Ehhez béke kell!”*

És áradnak a táviratok, levelek, felajánlások, amelyek a szovjet nép békevágyát tanúsítják és csatlakoznak a Békestafétához.

AZ ÉRDEKELTEK TANÁCSA

Az *„Érdekeltek Tanácsa”* valójában beszélgetés a tanulásról. Többek között arról is, mit lehet tenni azért, hogy ne maradjon el a tanulásban az úttörőőrs egyik tagja sem. Nemrégiben a Mari Autonóm Köztársaságban levő Volzsszk 1. számú iskolájában volt Érdekeltek Tanácsa, amikor is, a hatodikosok tanáraikkal együtt elhatározták, kísérletet végeznek: az órai munkát elsőként ne a tanár, hanem maguk a gyerekek értékeljék.

Egyes tanárok féltek, hogy a gyerekek majd mind ötöst adnak maguknak. Fölösleges volt az aggodalom. Csak egy fiú osztályozta magát ötösre, tizennégyen négyest, nyolcan hármast adtak maguknak. Egy kettes osztályzat volt, egy kislány pedig azt mondta: nincs elég bátorságom az osztályozáshoz...

A kísérleti órán megfigyelőként részt vett a szovjet úttörőújság munkatársa is. Utána megkérdezte a gyerekeket arról is, hogy milyen hangulatban jöttek az órára, mi zavarta őket az óra alatt, elégedettek-e magukkal, és hogy mit gondolnak: miből tevődik össze a sikeres órai munka? Valamennyi gyerek elgondolkodott az elmúlt negyvenöt percről, arról, hogy neki magának milyen szerepe volt benne. Ehhez időnként kívülállóként kell az embernek magát néznie, értékelnie kell a saját munkáját. Hiszen a legigazságosabb osztályzatot minden téren csak te magad adhatod magadnak.

A TAKARÉKOSOK SZEMÉLYI SZÁMLÁJA

Moszkvából, a 372. számú iskolából tizenegy évvel ezelőtt indult útjára a Takarékossági hadjárat, amelyben ma már az egész ország úttörői részt vesznek. *Évente több mint 25 ezer kWó elektromos energiát, 6 köbméter vizet, 700 kilogramm kenyeret takarítanak meg a moszkvai iskolások. Hogyan? Egyszerűen: nem hagyják égve a villanyt az osztálytermekben óra után, elzárják a csapokat és nem pocsékolják a kenyeret az ebédlőben...*

A litván ifjúkommunista szövet-

A jeges gyerekszínház utánpótlása

APUNK A

Gyermekarcok testvérlapunkból...

ség központi bizottsága javasolta a litván úttörőknek, hogy vezessenek *„személyi számlát”* takarékossági mozgalmukról. Hiszen mindnyájan gyakran hallják ezeket a szavakat: „Légy gazdája iskoládnak!” De vajon mindig gazda módjára óvjuk-e mindazt, ami körülvesz bennünket, amit mások munkája hozott létre? Az őrsben vezetett „számla” segít megválaszolni ezt a kérdést. Siauliaia litván város 5. számú iskolájában a „számla” kimutatta, hogy igaz a közmondás: sok kicsi, sokra megy. Az őrsökben és az ifjúkommunista csoportokban végzett egyéni munka eredményeként ez az iskola lett a litván köztársasági verseny győztese.

ÖTÉVESEK VAGYUNK

Az *„Ifjú tudósítóinktól”* rovatban Szasa Abranimov, moszkvai úttörő beszámolója:

Színházunk, a moszkvai *„Gyermekszínház a jégen”* 80 gyerekből áll. Művészeti vezetőnk: az OSZSZK érdemes művésze, Ny. M. Szamszonova. A Lenini Komszomol nevét viselő autógyár jégcsarnokában lépünk fel, már öt éve.

Sok ez az öt év vagy kevés? Mérjük le a táncokon, amelyeket bemutattunk. *150 táncot vittünk eddig színre, közöttük teljes előadásokat is, mint például az „Olimpiai díszek”, a „Jujdefáj vendégségbe megy”, a „Diótörő” vagy a legutóbbi bemutatónk, a „Bejárom Moszkvát”.* Ennek a próbái nagyon nehezek voltak, de végül is sikeresek és most már minden egyes előadás ünnep számunkra. Úgy tűnik, a nézőknek is.

Néhány előadást a Békealap javára adtunk.

Az előadások után gyakran feljönnek a színfalak mögé olyan gyerekek vagy szülők, akiket a műkorcsolyázás érdekel, és akik megkérdezik, kit vesznek fel a színházba. Nos, mindenkit, aki hajlandó ezért megdolgozni. Naponta vannak a foglalkozások koreográfiából, akrobatikából és vannak külön edzések is. Az új programot mindig a teremben kezdjük, aztán átmegyünk a jégre. Tapasztalt edzők — koreográfus, művészeti vezető — irányítanak bennünket.

Most új előadáson dolgozunk, a Csizmás Kandúron.

Nyolcvan éve született Gajdar

A „PIONERKA” ÉS GAJDAR

Január 22-én volt *Arkagyij Petrovics Gajdar*, a neves szovjet író születésének 80. évfordulója. A Pionyerszkaja Pravda nemcsak írói munkásságát méltatja. *B. Kamov tollából a kisfiúról is olvashatunk, akit az idő tájt Arkasa Golikovnak hívtak és a gyengék védelmezőjének tartottak az iskolában, tizenöt évesen parancsnokul választottak a forradalmi hadseregben és akire tizenhat éves korában már ötezer katona irányítását bízták.* Arkasa gyerekfejjel tanulta meg a háborúban, hogy a hazát nem elég szeretni, szolgálni is kell, és ezért mindenkinek mindenekelőtt magában kell fejlesztenie az akaratot és nevelni a jellemet. Ezt akarta elmondani a gyerekeknek.

K. Csinkova írásából kirajzolódik előttünk a már ismert író arca: egyszerűsége, szerénysége. Ahogy benyit a szerkesztőségi szobába, és a zsebéből iskolai füzetet húz elő, vagy szinte teljesen emlékezetből mutatja be új elbeszélését, Csukról és Gekről. A kitörő lelkesedést azzal hárítja el, hogy megkérdezi, mi legyen az elbeszélés címe. Megismerjük közvetlenségét, a gyerekek iránti őszinte érdeklődését, szeretetét.

A cikk időrendben is áttekinti Gajdar műveinek megjelenését a Pionyerszkaja Pravda hasábjain 1933-tól 1941-ig. Akkor megszakadt az élő kapcsolat az író és a szerkesztőség között. Utolsó írását telefonon diktálta le. Másnap reggel a frontra indult...

ZSIBONGÓ

KOCCANÁSOK

A kórház gyermekosztályán a játékok, a falakat díszítő képek mellett egy tévékészülék is segített elviselhetőbbé tenni a kényszerű pihenőt. A tévét persze, nézték, még – mivel a nővérek elnézőek voltak – késő este is...

Nagy volt a zsivaj, s kezdődött az esti film.

– Csönd legyen! Pornó film lesz! – kiáltott egy felső tagozatos fiú.

– Mi az a pornó? – kérdezte egy óvodás.

A nagyfiú megmondta, keresetlen szavakkal, illetve úgy, ahogy kocsmákban, meg újabban egyes játszótereken hallhatja az ember. S ettől kezdve a kórterem minden gyereklakója tudhatta, mi mindent csinálnak a pornográf filmekben. S aztán nagy figyelemmel nézték. No, nem a pornófilmet, mivel nem az volt, hanem a véres krimit.

Ami mellesleg majdnem olyan rossz volt, mintha pornó lett volna.

(Szente)

RAJZOK A VÉRADÁSRÓL

Negyedszázada indították útjára a térítésmentes véradómozgalmat. Ebből az alkalomból a Magyar Vöröskereszt rajzpályázatot hirdetett a gyerekeknek, azt kérve, hogy az önkéntes véradásban levő emberséget, derűlátást, s természetesen a véradómozgalom derűs pillanatait a humor eszközeivel fejezzétek ki. Első díj 2000, második 1500, haradik 1000 forint, s további öt művet 500—500 forinttal jutalmaznak. A legjobb pályaműveket kiállítják. A pályamunkákat 1984. május 15-ig lehet beküldeni a Magyar Vöröskereszt Országos Végrehajtó Bizottsága, Budapest V., Arany János u. 31. Pf. 121. irányítószám: 1367 címre.

A budapesti Planetáriumban 4—7. osztályosoknak április 20-án 14 órakor, 26-án 10 és 14 órakor, nyolcadikosoknak, elsős és másodikos gimnazistáknak, szakközépiskolásoknak és szakmunkástanulóknak április 24-én 10 órakor, 26-án 12 órakor tartanak előadást.

TUDOD-E?

420 éve, 1564. április 23-án (egyes források szerint 1564. április 26-án) született William Shakespeare angol költő és drámaíró, az újkor színpadi irodalmának legnagyobb mestere.

POP — REJTVÉNY

Dévényi Tibor kérdése: a képen látható zenész melyik rockegyüttesben lett népszerű?

1 PERC ÚTAZ -SZEL

Novák Rudolf, az Express osztályvezető-helyettese:

— Gyermek-játszótábort szervezünk Kecskeméten július 1-től 7-ig és július 8-tól 15-ig. A résztvevők a kecskeméti Szórakaténusz játékmúzeumban és játszóházban szakképzett népművelők segítségével ismerkedhetnek meg a játékkészítés, agyagozás, lemezelés, bábkészítés alapjaival. Utazni egyénileg, illetve szülői felügyelettel lehet. Az elhelyezés a Táncsics Mihály Kollégiumban többágyas szobákban lesz. Hideg-meleg vizes közös zuhanyozó van. A részvételi díj személyenként 1100 forint. A játszótáborba az 5—8. osztályosok jelentkezését várjuk.

IZOMLECKÉZTETÉS

A szabadtéri edzések sokkal érdekesebbek, ha barátokkal, ismerősökkel együtt végzitek. A jó hangulatról gondoskodnak a tréfás vetélkedők, az izgalomról pedig az erőt, ügyességet próbára tevő versenyek. Ilyen például a görkorcsolyázás. Néhány bemelegítő mozdulat után már fel is csatolhatjátok az „aszfaltkorit" és pörgethetitek kedvetekre a fürge kerekeket. A gyorsasági versenynél sokkal érdekesebb az akadályok közötti szlalomozás. A fordulók nemcsak ügyességet, hanem óvatosságot is követelnek. Az aszfalt ugyanis fájdalmas esésekkel „bünteti" a vakmerő korisokat.

FUTAPEST '84

Hagyományos rajthellyel, hagyományos útvonallal és hagyományos céllal rendezi meg újabb versenyét az ILK és a Pajtás égisze alatt működő Futapest klub. Hagyomány szerinti legnagyobb rendezvényünk, amelyet a Képes Sport szerkesztőségével és a Magyar Rádióval közösen rendezünk, a Futapest '84. Mezőnye április 29-én a XIV. kerületi Dózsa György úton, a Sportmúzeum elől rajtol, s ugyanide ér vissza.

LENIN

Száztizennégy éve, 1870. április 22-én született Vlagyimir Iljics Lenin, a forradalmár, filozófus, politikus, a marxizmus továbbfejlesztője, a bolsevik párt, valamint a szovjet állam alapítója és első vezetője.

A PAJTÁS TELEXE

A martfűi 1201-es számú II. Rákóczi Ferenc Úttörőcsapat a kambodzsai gyermekváros létrehozásáért végzett kiemelkedő munkája elismeréseként elnyerte az Országos Béketanács, a Magyar Szolidaritási Bizottság és a KISZ KB emlékplakettjét és emléklapját. ● A Veszprém megyei Iszkázon eredeti formájában állították helyre Nagy László szülőházát. Az emlékházzá nyilvánított épület helyiségeiben kiállítás szemlélteti majd az 1978-ban elhunyt költőnk munkásságát. ● A Szegedi Ipari Vásár július 20-án nyitja meg kapuit. A vásáron Szeged testvérvárosai – Odessza, Lódz, Turku, Szabadka – is bemutatják ipari termékújdonságaikat. ● Százhetvenhat áfész keretében háromszáztizenhárom iskolai szövetkezeti csoport munkálkodik hazánkban. Az iskolaszövetkezeteknek összesen 31 ezer 520 tagjuk van.

EGY KÉP – EGY MONDAT

– Talán fúrjak alagutat, ha játszani akarok?

HADTÖRTÉNETI MODELLEK

Szőke László, a kecskeméti Kereskedelmi és Vendéglátóipari Szakmunkásképző fűtője a második világháborúban használt harckocsik méretarányos és elektromotorral működtetett modelljeit készíti el. A budapesti Hadtörténeti Múzeum is kiállított már e tankokból.

ZSIBONGÓ

A FÖLD MEGRENDÜLT

A távolban fák, de előttünk hosszan bukkanókkal, gödrökkel szabdalt kietlen táj. Kevés fű, inkább csak gyom, s homok. A ragyogó napsütés sem tudja barátságosabbá varázsolni.

Hallom mögülem:

— Ezredes elvtárs! Kérek engedélyt a gyújtás végrehajtására!

S aztán ugyanaz az erélyes hang.

— Molnár hadnagy! Gyújtás!

Pillanatig feszült csönd, majd a visszaszámlálás: 5, 4, 3...

Meredten figyeljük a négy-ötszáz méterre levő zászlókat. Jóformán pislogni sem merek, nehogy elszalaszszam. A vezényszót nem is hallom; csak a robbanást vagy inkább pukkanást, mert nem igazi dörrenés ez. S abban a pillanatban ott a zászlóknál hatalmas földtömeg, mint fekete gomolyag tör föl. A talpammal érzem: megrendül a föld...

Félelmetes volt. Annak ellenére, hogy tudtuk mi várható. A Magyar Néphadsereg Vörös Zászló Érdemrenddel ktüntetett tűzszerész és aknakutató zászlóaljánál tartott sajtótájékoztató résztvevőit, vagyis bennünket kivittek ugyanis a Gyál melletti — robbanótestek megsemmisítésére alkalmas — területre, ahol egy kétszázötven kilogrammos amerikai bombát robbantottak föl. Ezt a bombát még a II. világháborúban dobták le, s hogy, hogy nem máig épségben maradt. Most megtalálták, s négy méter mélyre elásták, s úgy robbantották fel. Láng László őrnagy, zászlóaljparancsnok mondta, hogy azért kellett több méteres földréteget rárakni, mert ha a felszínen robban, akkor kilométeres körzetben hullottak volna a repeszek.

REPESZEK SZERTESZÉT

Megnéztük a helyét. A föld nagy része visszaesett, mégis vagy négy méter mély és tíz-tizenöt méter átmérőjű gödröt láthattunk. Az alján és körülötte repeszek, néhány négyzetcentiméteresek és négy-öt tenyérnyi nagyságúak.

Ez ijesztő, hátborzongató volt. De láttam egy — a gyálihoz viszonyítva parányi gödröt is, ami viszont megrendítő és szívfájdító volt. Dunaharasztin a 3-as iskola előtt azt a kis gödröt, amit egy 43-as mintájú páncélelhárító kézigránát szakított a betonba. Az a gránát, amely március 12-én 12 óra 38 perckor robbant föl, kioltva a nyolcadikos Orbán Attila és a másodikos Kuti Ibolya életét. A nyolcadikos Dombi Jancsi súlyosan, hatan könnyebben megsérültek. Az unokájáért aggódó Badacsonyi Sándornak halálos infarktust okozott.

Varró Gábor százados, a tűzszerészek parancsnokhelyettese a tavalyi madocsai esetet említette. Ott két tizenhat év körüli fiatal halt meg a tűzbe rakott lövedéktől. Emlékezünk a sümegi tragédiára is. Gyerekek kirándultak, s egyikük belerúgott a rozsdás, földes aknába. Felrobbant. Darányi Miklós vezérőrnagy egy régi — 1952-es — tragédiát idézett föl. A Dunán egy sodorakna szabadult el, s több mint húszan meghaltak.

Amikor Dunaharasztin gyilkolt a háborús gránát, Lovasberényben az iskola mellett találtak éles robbanótestet. (Ezt azonban bejelentették, a tűzszerészek azonnal elszállították és hatástalanították, megelőzve az esetleges tragédiát.) De éppen Dunaharasztin voltunk a 3-as iskolában, a tragédia harmadnapján, amikor Tacsi István, a helyi téesz agronómusa bejelentette, hogy reggel a talajművelő kombinátor egy aknavető lövedéket vagy szárnyas bombát és négy-öt tüzérségi lövedéket hozott a felszínre. A hetedikes Mészáros Zsolt pedig elmondta (természetesen a tűzszerészeknek is), hogy még a nyáron az úgynevezett sódéros mellett maréknyi gyújtózsinórt, majd bombát találtak Bartos Zolival. A bombát elásták.

HÁROMSZÁZ KILÓS BOMBA

Varró százados megmutatta azt a halomnyi lövedéket, amit Dunaharasztin a robbanást követő napokban — a bejelentések nyomán — összeszedtek. Dunaharasztiról és máshonnét is viszonylag sok bejelentést kapott és kap még most is a tűzszerész és aknakutató zászlóalj. Vajon miért éppen mostanában kerül felszínre ténylegesen és képletesen is oly sok, háborúból visszamaradt robbanóanyag? — kérdeztem Darányi Miklós vezérőrnagytól.

— Minden bizonnyal közrejátszanak a Dunaharasztin történtek is; az emberekben, a gyerekekben is nőtt a veszélyérzet és a felelősség. Tavasszal a mezőgazdasági munkák megindulásakor különben mindig emelkedik a bejelentések száma. Ilyenkor benépesül a határ, a máskor néptelen ösvényeket, tisztásokat, erdőrészeket turisták, kirándulók keresik föl, s véletlenül, vagy mert jobban figyelnek, az avarban, a bokrok alatt még megbúvó kisebb-nagyobb robbanótesteket észreveszik.

— Hogyan lehetséges, hogy harminckilenc évvel a háború befejezése után még mindig találnak robbanószert?

— Változott a talajművelés. A nagy teljesítményű ekék az évtizedekig békén hagyott mélyebb földréteget is fölforgatják. Nagy építkezések folynak. A hatalmas épületeknek mély alap kell, s ott mindig számolni lehet esetleg megbúvó robbanótesttel. A régi épületekbe becsapódott és fel nem robbant aknák vagy más robbanóanyagok bontáskor kerülnek elő. De ne feledkezzünk meg arról sem, hogy a felszabadulás után ahogy megindult az élet, ki-ki a saját portáját igyekezett rendbe tenni. Sokan bizony a szerteszét heverő lőszert, gránátot, aknát egyszerűen félrekotorták, betemették, aztán elfeledkeztek róluk. S ezek közül is több előkerül... De az ötvenhatos ellenforradalom alatt is sok fegyvert és lőszert szórtak szét...

— Mikorra mentesítik teljesen az ország területét?

— Még dúlt a háború, amikor a már felszabadított vidékek aknamentesítését megkezdték a szovjet csapatok műszaki alakulatai. Ők 1946 augusztusáig vettek részt ebben, majd az újonnan alakult magyar alakulatokra bízták a további munkát. Tulajdonképpen negyven éve folyik a mentesítés, de még legalább húsz évig számolni kell a veszéllyel. Egyedi darabok akár két évtized múlva is előkerülhetnek.

A békében is hősi munkát végző, szó szerint életüket kockáztató tűzszerészek mentesítési terv szerint, igen módszeresen dolgoznak. Emellett a bejelentések alapján, ha indokolt, akkor azonnal intézkednek. Az ország területéről a laktanyájuk melletti — természetesen szigorúan zárt — területre gyűjtik össze a robbanóanyagot, hogy aztán biztonságos körülmények között megsemmisítsék.

A ROZSDÁS IS VESZÉLYES

Módunk volt látni az utóbbi hónapok „termését". Egy háromszáz kilogrammos — ránézésre is ijesztő — amerikai bombát, a most már szabályos rendbe rakott, de eddig a földben szunnyadó aknavető gránátokat, a nyeles, a páncélelhárító, a tojás-, és az igen veszélyes, esetleg mozdításra is robbanó Vécsey-kézigránátokat. A földtől ugyan többnyire megtisztították, de olyanok voltak, ahogy előkerültek: porosak és rozsdásak...

48-as mintájú nyeles kézigránátok

— Ezek némelyikét majd' megette a rozsda, mégis veszélyesek?

— A rozsda egyáltalán nem csökkenti a veszélyt, hiszen benne a robbanóanyag ép, háborítatlan — mondta Varró Gábor százados. — Sőt, van olyan, amelyet éppen a rozsdásodás tesz még veszélyesebbé...

— Mit tegyen, aki ilyet észlel, aki robbanóanyagot talál?

— Legyen az felnőtt vagy gyerek, jelentse be. A 690-766-os budapesti telefonszámon állandó éjjel-nappali ügyeletet tartunk. Levélben is be lehet jelenteni. A tűzszerész alakulat címe: MN 4980, Budapest, Pf. 88., irányítószám 1325. Még a katonaviselt felnőtt, aki felismerte a robbanótest típusát, még ő sem érezheti magát biztonságban. Hangsúlyozottan igaz ez a gyerekekre. Ők a világért se nyúljanak hozzá! Szóljanak a legközelebbi rendőrnek vagy jelentsék a tanácsnál. Robbanótesteket mozgatni, piszkálni nem vagányság, nem bátorság, hanem megbocsáthatatlan vétkes könnyelműség, felelőtlenség, aminek könnyen tragédia lehet a vége. A pedagógusoknak, a szülőknek, a felnőtteknek nem szabad elmulasztaniuk, hogy erre figyelmeztessék a gyerekeket, különösen most, amikor sokan indulnak kirándulni, ismeretlen tájakat felfedezni.

— Bejelentéskor mit kell közölni?

— A robbanótest főbb adatait. Hogy' néz ki, milyen a formája, az alakja? Hol, milyen körülmények között találták? Például, hogy kerítéssel körülvett magánterületen vagy kirándulóhelyen, utcán, iskola mellett. S annak a nevét, címét vagy munkahelyét, aki a pontos helyet meg tudja mutatni az odaérkező tűzszerészeknek.

Szente Pál

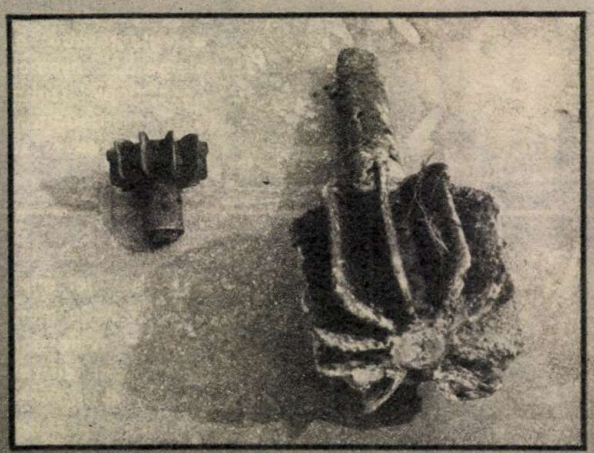

Aknavető gránátok farok része

Jobbra: a középső aknavető gránát bemutatóra készült mintadarab, a két szélső viszont a földbe csapódott és akkor nem robbant fel

HÚSVÉTI FÜRKÉSZŐ

ROVATVEZETŐ: MONTSKÓ ÉVA

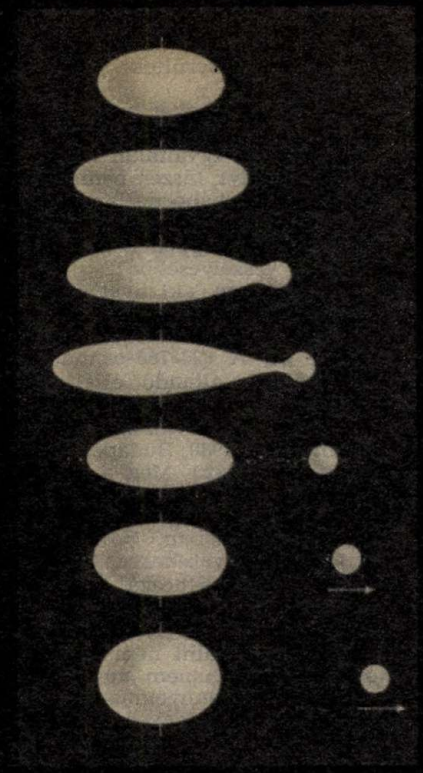

ÉGI BAROMFINAK is nevezhetnénk tréfásan a „Fiastyúk" csillagképet. A csillagászok érdekes jelenségeket figyeltek meg a „Fiastyúk" vizsgálatakor a kettőscsillagok kialakulásával és a csillagfejlődés elméletével kapcsolatban. Azt észlelték ugyanis, hogy a több száz csillagból álló csillagkép néhány csillaga nagyon szabályos periódusú fényingadozásokat mutat. Ennek a jelenségnek az egyedüli elképzelhető magyarázata az lehet, hogy ezek a csillagok forognak a saját tengelyük körül, mégpedig a méretükhöz és a tömegükhöz képest túl nagy sebességgel. Ennek következtében a csillagok magja megnyúlik, s a maganyag egyes helyeken közelebb kerülhet a felszínhez. Ez az oka a fényingadozásoknak.

A túlzottan megnyúlt csillagok végül kettészakadhatnak, utódjaik már „rendes", nem túl gyorsan forgó csillagok lesznek. Ezek fénykibocsátása egyenletes.

A HÚSVÉTI NYUSZI sok gyereknek hoz meglepetést ezidőtájt. Gyakorta úgy, hogy ő maga telepedik a kosárba: egy kisnyuszi a húsvéti ajándék.

Az ilyen apró jövevénnyel nagyon óvatosan kell bánni. A félénk állat megsínyli az állandó simogatást, tapogatást, de azt is, ha túl sok friss zöldfélét, füvet, levelet kap. Akkor érzi legjobban magát, ha elkülönített vackot rendezel be neki egy tágas dobozban, és száraz szemestakarmányt is adsz neki a friss zöldségek mellett. S a legfontosabb: ne ölelgesd, nyomorgasd, hagyd szabadon ugrabugrálni. Így lesz kedves kis játszótárs!

A HÚSVÉT-SZIGET legnagyobb nevezetességei az óriási emberfejet ábrázoló faragott kőszobrok. A 7–20 méter magas hatalmas szobrokat valószínűleg a VIII–XVII. század közötti időszakban faragták ki a sziget őslakosai, akik később nyomtalanul eltűntek a szigetről. Az újkori történelem 1722-ben fedezte fel a Húsvét-szigetet, s így a titokzatos szobrokat is.

Csak találgatják a kutatók, kik lehettek a sziget őslakosai (indiánok, polinéziaiak, vagy ázsiaiak-e), s arra sem találtak még választ, miért nincsen szeme egyetlen óriás-szobornak sem. Feltehetőleg különös istenekként tisztelték az őslakók a hatalmas kőalakokat.

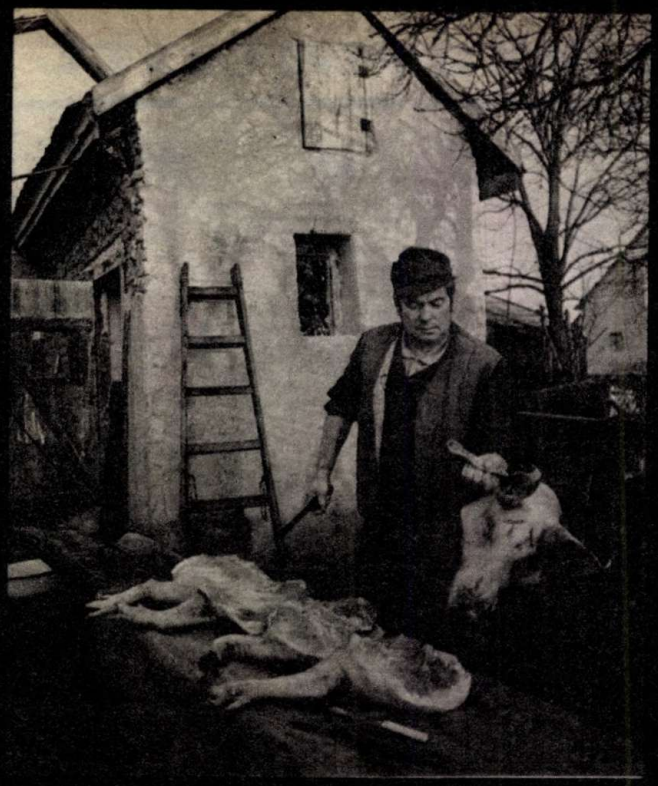

A HÚSVÉTI SONKÁNAK VALÓT – a sertés hátulsó combjait – már disznóöléskor elraktározzák, s besózva, ízes-fűszeres páclében hetekig érlelik, majd felfüstölik.

A húsvéti sonka nem hiányozhat az ünnepi asztalról. A keresztény vallásban böjtöt kellett tartaniuk a hívőknek húshagyó keddtől kezdve húsvétig (40 napig), ezalatt nem volt szabad húst és zsíros ételeket fogyasztaniuk. Csak zöldségféle, tészta, hal kerülhetett az asztalra, s olajjal főztek. A böjtidőszak végének jelképe is egyben a húsvéti sonka. (A húsvét szó jelentése is a böjt végére vall.)

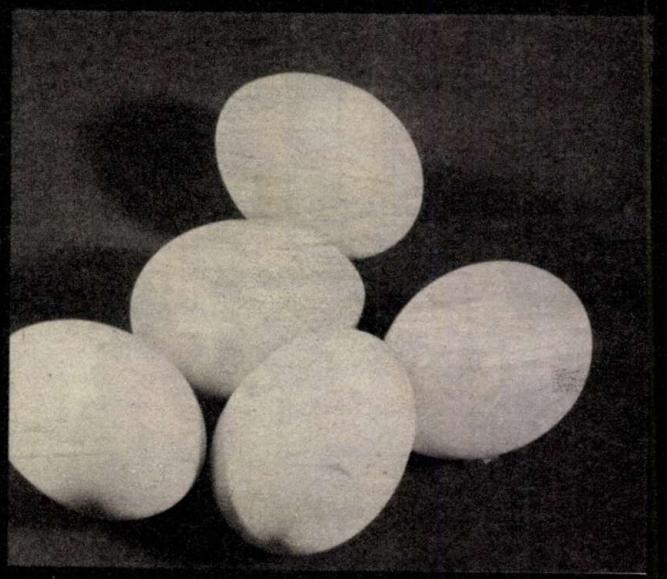

A TOJÁSHÉJON parányi lyukacsok, pórusok vannak, ezek könnyítik meg a világra készülődő kiscsirke légzését, gázcseréjét. Ahogyan a csirkeembrió növekedik, vékonyka hajszálrepedések is keletkeznek a tojás mészhéján, amiken keresztül több oxigén áramlik a tojásba. Mielőtt kikelne a kiscsirke, lényegesen megnövekedik ugyanis az anyagcseréje, s ehhez kell a több oxigén.

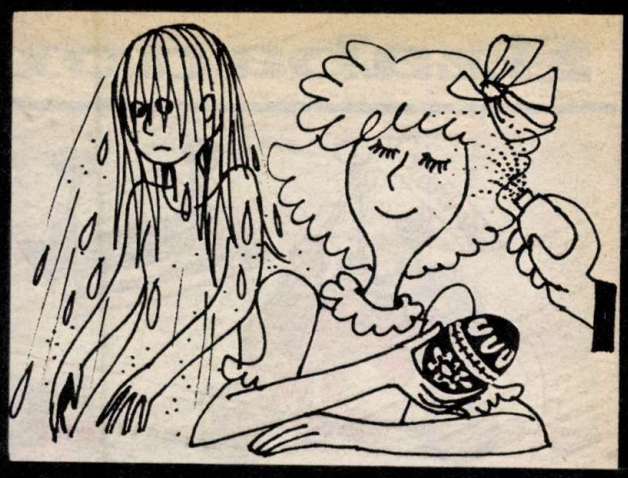

A HÚSVÉT egyik legnépszerűbb szokása az öntözés, más szóval a locsolkodás. Régebben húsvét hétfőn a kútból húzott friss vízzel öntötték meg a legények a lányokat, ma inkább a kölnivízzel való locsolkodás járja. A tavaszi népszokás a télbúcsúztatás hagyományaiból táplálkozik.

A TYÚKOK, CSIRKÉK ÉS KAKASOK hangja sokkal beszédesebb, mint ahogyan kotkodálásukat, kárálásukat, kukorékolásukat felületesen hallgatva gondolnánk. A moszkvai egyetem biológiai karának munkatársai azt figyelték meg, hogy a tyúkok „szókészlete" például legalább 25 hangból áll. Kifejlesztettek egy olyan készüléket is, amelyik a kiscsibék „beszédét" figyeli és elemzi, s ennek alapján elkülöníthetik a kakas-csibéket a tyúk-csibéktől.

A nagyüzemi baromfitartásban a nemek szétválasztásának fontos szerepe van, mert a kakasokat kimondottan a húsuk miatt tenyésztik, míg a tyúkokat a tojás miatt is.

Szabadonválasztott

FÖLDES VILMOS RAJZA

A bajai út mentén egy tábla Szalkszentmártonba, a „jó öreg kocsmáros", Petőfi Sándor édesapjának egykori házába invitálja az embert. Amikor elindultam a falu felé, magam sem gondoltam, hogy az utóbbi évtizedek egyik legszebb úttörőtettével, egy új „Pál utcai fiúk" történettel ismerkedem meg.

A múzeummá átalakított Petőfi téri épület kívülről néptelennek tűnt, de bent gyerekek serénykedtek. Az igazgatói irodában egy tizenhárom év körüli fiú az írógépen pötyögtetett. Az íróasztal előtt pöttöm lány állt, szalagon csüngő érmet tartott a széken ülő, ezüstös hajú férfi elé.

— A nagyapám kitüntetése. Az első világháborúban kapta. A múzeumnak küldi — mondta Kolman Erika.

— Remek nagyapád van — simogatta meg a lány fejét Majsai Károly, a múzeum igazgatója.

NEM FÉLÜNK AZ EGEREKTŐL

Majsai Károly 1956 nyarán érkezett vissza Hódmezővásárhelyről Szalkszentmártonba, hogy szülőfalujában folytassa tovább a tanítást. Még jóformán ki sem csomagolt, amikor kopogtattak az ajtaján, és arra kérték, vállalja el az úttörőcsapat vezetését is.

— Rendben van — mondta —, de adjanak egy otthont. Kell a gyerekeknek egy tálpalatnyi hely, ami csak az övék.

Babek Károly, a tanács akkori elnöke széttárta a kezét.

— Otthont? Honnan a csudából akasszak le egyet? A faluban nincs üres épület.

— És mi van Petőfi szüleinek egykori házával?

— Most raktárnak használják.

— Úgy hallottam, hogy a szabad kéményes konyha kong az ürességtől.

— Ha nem féltek az egerektől, az a tietek lehet.

NYOMOZÁS EGY ÜVEGKORSÓ UTÁN

A tanács elnökének szavai az otthonalapítók jelszava lett. Különösen a lányok emlegették, akik mintha csak egymást akarták volna biztatni, hogy ne féljenek belépni a koromtól szurokfekete falú helyiségbe.

Ahogy nőtt a csapat tekintélye, úgy gyarapodott a birodalma. A tanács végül az úttörőknek adta a Petőfi téri ház minden szobáját, tágas udvarát, amely igazi grunddá változott.

Majsai Károly az egyik napon maga köré ültette a gyerekeket és elmesélte nekik, hogy Petőfi Sándor 1845—46-ban gyakran megfordult Szalkon, százkét versét írta a faluban. Megérdemelné, hogy a szülői házban legalább egy emlékszobája legyen. Olyasmit rebesgetnek, hogy megvan még a költő vizeskorsója is. De vajon hol?

Az úttörők felderítő csoportokat

A gémeskút múzeumi tárgy lett, de az udvar megmaradt „Pál utcának"

BARIKÁD A CSAPATOTTHONÉRT

alakítottak, házról házra járva kérdezgették az embereket. Nagy volt az öröm, amikor az egyik családnál megtalálták Petőfi édesanyjának kendőjét, gyertyatartóját, a kocsma mellett működő mészárszék néhány felszerelését és hetek, hónapok múltán előkerült a szóban forgó üvegkorsó is, amelyet szakértők azonosítottak.

A RAGASZKODÁS DIADALA

Az egyik nap az óráról hívatták telefonhoz a csapatvezetőt. Rosszat sejtve emelte füléhez a kagylót.

— A múzeum marad, de nektek sürgősen el kell hagynotok a Petőfi téri házat. Igényt tart rá az egyik vállalat — közölte a tanácstitkár.

— A mi otthonunkra? Most, amikor rendbe hoztuk, berendeztük?

— Újat adunk majd, de most nem tehetünk mást, ki kell adni, mert szükség van minden forintra a községfejlesztéshez. Délutánra várom a kulcsot.

— Nem tőlem kell kérni, hanem a gyerekektől, hiszen nekik adta át a tanács.

A tanterembe visszaérve üres padok fogadták. Tanítványainak hűlt helye volt. „Engedélyem nélkül mentek volna haza? Ilyet még sosem tettek. Talán csak nem jutott a fülükbe valami?" Ösztönösen elindult az úttörőotthon felé. Az ajtót zárva találta, de észrevette, hogy belülről a zárban van a kulcs. Újra lenyomta a kilincset.

— Ki az? — hangzott fel Szauer Sanyi hangja.

— Én vagyok.

— Károly bácsi bejöhet, de más nem.

Majsai Károly egy vasdombbal találta szembe magát. A gyerekek az előző napokban összegyűjtött hulladékokból barikádot emeltek a kapu elé. Távolabb a halomba rakott farönkök mögül tanítványai kukucskáltak ki. Az udvaron most minden a Pál utcát idézte. A grundot, ahol nagyokat lehet játszani, de amelyet meg kell védeni, ha baj van. A kapitány, Borbély Sanyi is olyan elszántan állt őrhelyén, mint hajdan Molnár Ferenc könyvének hőse, Boka Feri.

A gyerekek ragaszkodása csapatotthonukhoz, a tanácstitkár szívét is meglágyította. Nemet mondott a pénzt kínáló vállalatnak.

BARIKÁD A CSAPATOTTHONÉRT

— Végül is a tárgyak szorítottak ki bennünket, de nem maradtunk otthon nélkül — nevette el magát Majsai Károly. — Gyűjtögettük az anyagokat, s közben észre sem vettük, hogy megtelnek a szobák, a pince; országos jelentőségű, a környék legnagyobb múzeuma születik meg. Az a különös, hogy hamarosan a gyűjtők fényképei is bekerülnek a termekbe. Mert szeretnénk létrehozni egy állandó úttörőmozgalmi kiállítást is.

HARMINCHÚRÚ CITERA

Az egykori csapatvezető ma nyugdíjas, de tovább intézi a múzeum ügyes-bajos dolgait, szeretettel foglalkozik a gyerekekkel. A hagyományőrző őrs tagjainak szabad bejárása van az irodájába is. A nyolcadikos Borbély Zolit — akinek a híres sándorfalvi citerakészítő mester harminchúrú citerát készített — arra biztatta, hogy alakítson zenekart, játsszanak a múzeum látogatóinak. A hattagú kis „banda" hírét ma már a falu határán túl is ismerik. Vass Lajos karnagy személyesen gratulált nekik.

A fiú pironkodva hallgatta Károly bácsi dicséretét, aztán gyorsan kereket oldott. Elmenőben láttam, hogy kint futkározott a többiekkel. Mert a szalkszentmártoni múzeum udvarán ma sem szentségtörés játszani. Megmaradt „Pál utcának".

Faragó György
Fotó: Szalay Béla

Hagyományőrzők. A költő emléke ma is a szívekben él

Mennyi tej elfért bennük! Lelkes Szilvia és Kovács Gabi a köcsögfánál

A Petőfi téri épület „mészáros és korcsmaház" volt egykor. Ital mellett húskiméréssel is foglalkoztak

A Szalkszentmártonban írt százkét költemény közül vajon hány született ebben a szobában?

Sárga a lovam
sárga a nyereg rajta.
Zoli kedvenc dalát
zengi a citera

Régmúlt idők
pihentető percei
tárgyakban
elmesélve

KEDVES ISMERŐS

KABARÉ KETTŐS

Mikroszkóp Színpad. A közönség bent a nézőtéren, a pódiumról röppennek a poénok, nevetés robban a széksorok között. Az előtéri büfében most senki idegen nincs a szemlélődő krónikáson kívül. Csupa belső ember, a művészek járnak ki-be, aszerint, ahogy szólítja őket a műsor rendje. Akik a büfé előtt állnak, vicceket mesélnek, hahotáznak, térdüket csapkodják, hasukat fogják, úgy kacagnak.

Ennek az eleje igaz, a vége nem, még ha ilyesformán képzelheted is. A légkörben inkább valami egészen enyhe és kicsit feszült kedélyesség, ha jelen van. Az arcok inkább fáradtak, semmint nevetősek, és a vonásokon is feszültség. Hiszen előadás közben vagyunk, az itt töltött idő röpke lazításra vagy már az újabb színpadra készülésre való. Meg beszélgetésre is természetesen: lakásügyekről, tervezett nyaralásról, vicctelen, hétköznapi dolgokról.

— Itt nem mese van, hanem kemény meló. Ugyanolyan munka ez, mint a többi, csak jobban szem előtt vagy — állítja *Markos György*. Ami a munkát, az elfoglaltságot illeti, panaszra aligha lehet oka neki és *Nádas Györgynek*, hacsak az nem, hogy pihenni sincs idejük, annyi helyre hívják fellépni őket.

— Amikor ez az írás megjelenik, nagyjából akkor kerül az üzletekbe az első kislemezünk a szilveszteri rádiókabarében elhangzott számunkkal — mondja Nádas György. *— De még ebben az évben egy önálló nagylemezünk is elkészül. A televízióban lehet majd látni a Televárót. Ugyanaz a gárda szerepel benne, mint a nagy sikerű Telepohárban, és azt hiszem, a magyar „színház-történetben" először egy vasúti váróterem, mégpedig a Nyugati Pályaudvaré lesz a helyszín. Ugyancsak a tévében tervezünk egy nagyobb önálló műsort, de azt már csak az év vége felé. Ez zenés produkció lesz, az Old Boys együttessel.*

A zene világa nem idegen számukra. Markos Györgynek még együttese is volt, a Woods, és abban Nádas György pengette a basszusgitárt. Két éve — akkor nyerték meg a rádiókabaré humorfesztiválját — a Mikroszkóp tagjai, és itt külön-külön is fellépnek. Pedig a közönség így tanulta meg a nevüket „a Nádas-Markos". Jól kiegészítik egymást: Nádas huszonkét éves, vékony, vibráló, ömlik belőle a szó, Markos tizenhat évvel idősebb és megfontoltabb, robusztus alkat. Mind a ketten érzékenyek, nyitottak a világra, és értik egymást nagyon.

— Nem kell, hogy a főnök meghallja, de annak, amit csinálunk, ma is rögtönzés a hatvan százaléka — „vallja be" Nádas György. *— Mindig a közönségtől függ, hogyan alakul a műsor: ha az első poénoknál érezzük, hogy jól veszi a lapot, akkor mi is „szárnyra kapunk", ha nem, akkor jön az ocsmánykodás. Ha mindent előre leírna az ember, az félig már halott dolog lenne.*

— Az, hogy ti hogyan bírjátok energiával a rengeteg fellépést, magánügy. De nem válik fáradttá az is, amit csináltok, amit a közönségnek adtok?

— Valószínűleg most jutottunk oda, hogy már úgy kellene dolgoznunk, hogy leülünk, és vadul elkezdünk töprengeni — hunyorít Nádas. *— De hát ezt mi soha nem csináltuk. Úgy megy ez, hogy egyikünk kitalál valamit, vagy éppen együtt vagyunk, amikor valami „helyzet" adódik, azután az egyik mond valamit valahogy, a másik válaszol rá, közben előjönnek olyan figurák, szituációk, amelyeket öntudatlanul elraktároztunk magunkban valamikor, valahol, végül az egész összeáll.*

— Mi lesz, ha ez egyszer már nem megy? Vagy nem úgy képzelitek el jövőt, hogy most már örökre ti vagytok a Markos—Nádas?

— Nem vagyunk összenőve — tiltakozik a „szóvivő" Nádas György. *— Azt hiszem, mifelénk egyébként is ügyelni kell arra, nehogy beskatulyázzák az embert, mert azután már nagyon nehéz mást elfogadtatni. Én most például a Színház- és Filmművészeti Főiskola musicalszínész szakára járok, és nem lehetetlen, hogy a jövőben inkább olyan előadásokban szeretnék szerepelni, mint amilyeneket a Rock Színház csinál.*

— Lehet, hogy — mondjuk — öt év múlva színészként látunk téged?

— Öt év múlva? Remélem, már két év múlva is az lesz a kiruccanás számomra, amit most estéről estére csinálok!

Nádasi Tibor

Fotó: Szalay Béla

PAJTÁS

MARKOS GYÖRGY

NÁDAS GYÖRGY

PETROVÁCZ ISTVÁN (4.)

13 FŐ, 1 KUTYA ÉS EGY IGAZGATÓ

A nehézségek arra valók, hogy leküzdjük őket!

Ez Husza tanár úr, a csapatvezető mondása. És Husza tanár úr ezúttal sem tagadta meg magát. Amikor a Tinódi Lantos Sebestyén raj elébe állt nagy bánatával: nincs, aki elkísérje őket Öregvisnyóra, az indián táborba, Husza tanár úrnál készen volt a vigasz:

— A nehézségek arra valók, hogy leküzdjük őket! Mire vártok hát?

— Arra, hogy a tanár úr eljön velünk! — nyögte ki Emilke.

— Az nem olyan egyszerű! — tiltakozott sietve Husza tanár úr. — Ugyanabban az időben lesz a szemezdi tábor is, és egy csapatvezető nem hagyhatja el a csapatát tizenkét félnótás különc miatt. De ti még meggondolhatjátok magatokat, s velünk jöhettek!

Ezúttal Jagellóban ágaskodott a tiltakozás, hogy: azt már nem! De Jagelló nyelt egyet, aztán még egyet, s harmadikra végképp magába nyelte az ellenkezést, s csak belül dohogott tovább. Hogyisne! Elegük volt két nyáron át a langyos, pisiszagú Balatonból, az összkomfortos túlzsúfoltságból, az agyonszervezett, ásító unalomból. Ők nem nyaralni akarnak a szünetben, hanem táborozni, indián táborban, a hegyekben.

— Tulajdonképpen nem is baj, hogy Husza tanár úr nem ér rá — vonogatta a vállát később Kenyeres, miközben karjai önálló életet élve, mint a szélvitorla keverték a levegőt. Azonnal tágabb lett körülötte a tér... — Létra biztosan eljön velünk.

Szekeres úr szép szál, valószínűtlenül sovány fiatalember. Innen a Létra becenév. Még csak első évben tanítja az iskolában a testnevelést, de már szinte minden hetedikes, nyolcadikos nagylány szerelmes belé. Azért a fiúk is jól kijönnek vele!

Létra tanár úr ezúttal sem mondott nemet. — A részleteket majd megbeszéljük!

Ebben maradtak. S hogy a részleteket mégse beszélték meg, arról nem Létra tehet. A tanár urat az egyik napról a másikra behívták Tartalékos kiképzésre.

Oda se neki! Akad még tanár az iskolában!

Akadni akadt. Csak éppen...

Ludas tanár urat Szarvasra vagy hova iskolázták be, nyári politechnikai továbbképzésre, június huszonötödikétől. Urbán tanár úr már az elmúlt őszön befizetett egy jugoszláviai IBUSZ-útra. A két Magdi néni, a Sáfrány és a Kisamác Husza tanár úrral a balatoni táborba készült, rajvezetőnek. Kéétszépszem tanár úr, aki a legfiatalabb a tantestületben, s tulajdonképpen még nem is tanár, képesítés nélkül tanítja a biológiát és a földrajzot, s közben főiskolára jár, s aki a becenevét onnan kapta, hogy azonnal ráförmed a felelőre, ha az megakad, hogy: mondd csak, mondd, ne engem nézz azzal a bánatos kéét szép szemeddel... Szóval, Kéétszépszem tanár úr június végén szokás szerint vizsgázik a főiskolán. Ketten jöhetnek még számításba, Velem Pál tanár úr, aki mindenkinek csak Velem Palcsó, de ő mindjárt az évzáró másnapján befekszik a kórházba, kivizsgálásra. S végül a diri...

— Hát, végeztünk volna — pöcköl te le ujjával a pingpongasztalról a névsort Jagelló. — Ez egy ilyen iskola...

S egy hét múlva a testület másfél órás parázs vita után ugyanarra az eredményre jutott, amire Jagellóék kétperces számvetéssel az úttörőszobában.

— Pedig tizenkét gyereket nem lehet egyedül elengedni! — jegyezte meg mintegy mellékesen a nyitott ablakon át a tavaszi virágruhájukban pompázó fákat csodálva Sáfrány Magda tanárnő.

— Nem, tizenkettőt nem! — hagyta rá gépiesen a másik Magda, a Kisamác.

— A személyi feltételek rendkívül korlátozottak... — Szabó igazgató levette homlokáról, s megtörölte szemüvegét. — Potenciálisan, ugyebár, ne kerteljünk, mondjuk ki nyíltan: senki más nem jöhet számításba, csak én. Ha talán nehezen is, de megértik a kartársak: huszonöt éves pedagógus pályafutással a hátam mögött, ha addig semmi különös nem jön közbe: éppen június huszonharmadikán új életet kezdek: megnősülök!

S felcsúszott homlokáról hátrasimította három szál seszínű haját.

Szavait néma csend követte. A csendet Kéétszépszem tanár úr törte meg:

— Muszáj, hogy egy tanár kísérje azt a tizenkét gyereket? Menjen velük valamelyik szülő.

— Vagy hozzátartozó! — ugrott fel Velem Palcsó tanár úr. — Menjen Csemege Lajos brigádvezető, ő szerezte a gyerekeknek a meghívást! Ha egy brigádot rá lehet bízni a szövetkezetben, miért ne lehetne rábízni tizenkét úttörőt?

Ez az ötlet a fiúknak is tetszett. Igaz, Csemege Lajos nem tartozott a legkellemesebb modorú emberek közé, egyesek szerint jobban illett volna rá a savanyú név, de ki figyel az ilyen apróságokra? Lajos bácsi majd elfoglalja magát Elek bácsival, az évfolyamtársával, ők pedig élik a maguk életét.

Ezért este az egész raj cipőt tisztított, megmosta a fülét s felkereste Csemege Lajost.

— Meg vagytok húzatva? — mordult rájuk a marcona brigadéros. — Ki hallott már ilyet? Aratásidőben szabadságra menni? Elkotródjatok, vagy a kutyám uszítom rátok!

Így hát Csemege Lajos brigádvezető kiesett a számításból. S vele minden felnőtt, aki a szövetkezetben dolgozik, mert ha a brigádvezetőt nem engedik el aratásidőben, hogy engednék el az egyszerű dolgozót?

— Marad a fodrászkisasszony. Az nem szövetkezeti dolgozó — szellemeskedett Jagelló.

— A postás.

— A rendőr!

— Akkor már inkább egy katona!

Ezt Gere mondta, s amit Gere mond, azon nevetni illik. Nevettek hát... Mit? A hasukat fogták, böfögtek, hadonásztak.

— Komolyan gondoltam! — emelte fel a kezét Gere. — Én ismerek egy katonát!

— Ismer egy katonát! — hahotázott Fülig Jimmi. — Egyet! Mi mindannyian ismerünk legalább tíz katonát! De ő komolyan gondolta.

— Ez a katona eljönne velünk...

Elsőnek Kiss úrrr ocsúdott.

— Kiről beszélsz?

— Gyalog bácsi unokájáról, a Gyalog Antiról!

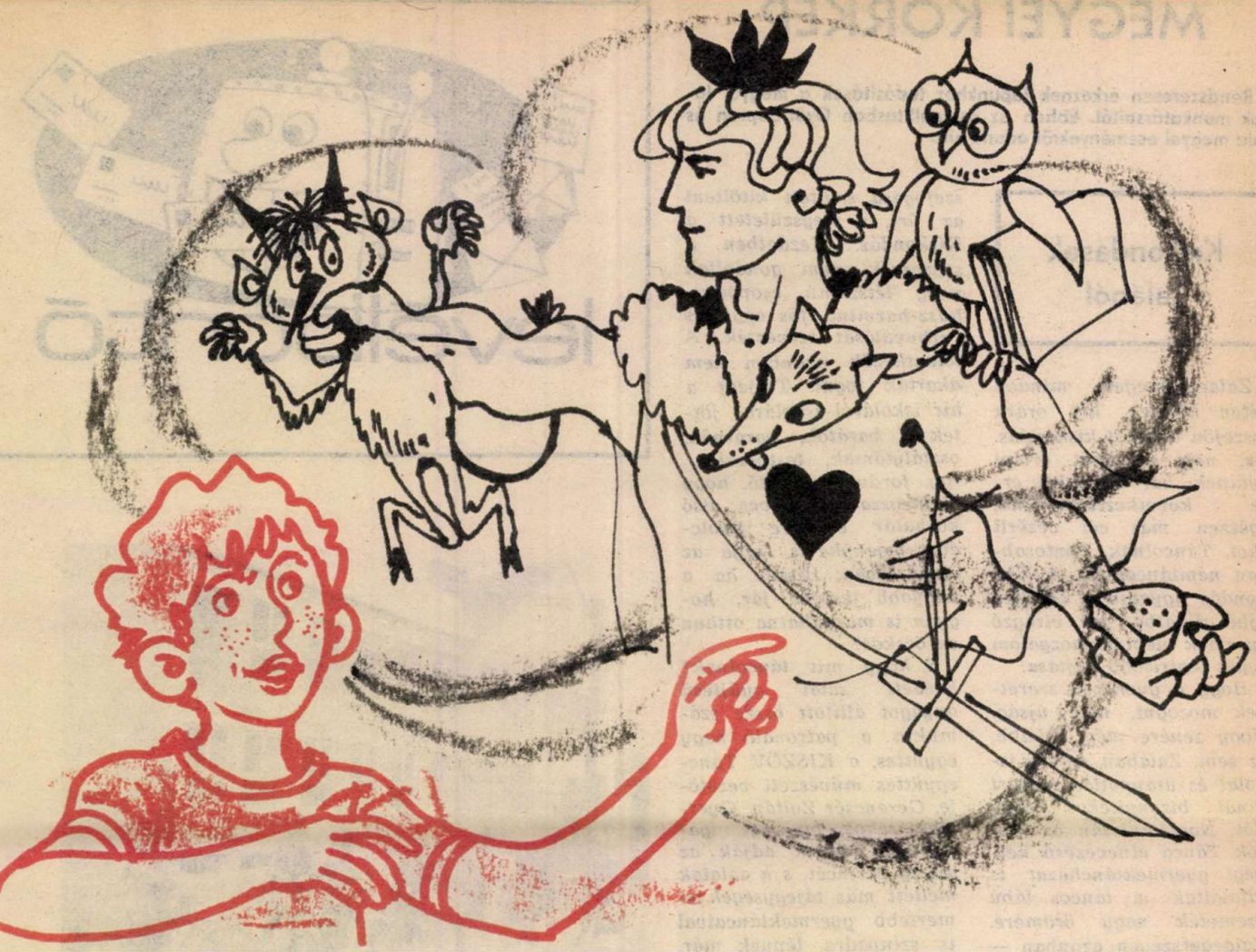

GÖRÖG JÚLIA RAJZA

— Biztos vagy benne, hogy eljönne velünk? És milyen? Rendes?

— Hogy rendes-e? ...

A valóságban Gere vajmi keveset tudott Gyalog Antiról. Három éve, hogy megismerte, vagy inkább négy, amikor a nővére, Zsuzsi befejezte az általános iskolát, s Anti a szomszédban, Imre bácsinál nyaralt. Kilenc éves volt még csak, kis srác, Anti se több tizenötnél. Ha Zsuzsi és Anti labdázott, s elgurult a labda, ő utánaszaladt, s mindig Antinak dobta vissza. Cselesen, hogy Antinak ugornia kelljen érte, és Anti ugrott, s el is kapta. Ügyes fiú volt, hajlékony, erős. Úgy járt kézen a folyóparton a homokban, ahogy más a főutcán az aszfalton sétál. Hányta a szaltót, mint a bohóc a televízióban a cirkuszban. A szövegétől meg kellett szakadni, hozzá képest ő, Gere, a raj mókamestere kismiska.

Megszólítani soha nem merte, de Anti többször is leereszkedett hozzá, megkérdezte, ráér-e a nővére, Zsuzsi, vagy, hogy nem mennek-e a folyóhoz, fürdeni?

Ezt persze így nem vallhatta be a fiúknak. Mondani viszont kellett valamit. Gere megpróbálta elképzelni, milyen lehet most, évek múltán Gyalog Anti. Pontosabban, hogy milyennek szeretné viszontlátni. S eszerint festett róla képet:

— Magas, fess, csinos, jóképű fiú, szép hosszú hajjal. Gyors, mint a villám, ügyes, mint egy légtornász. Bátor, az ördögtől se fél. Erős, kitartó, leleményes; a legbonyolultabb helyzetekben is kiismeri magát. Nemcsak okos, ravasz is, halandó túl nem járhat az eszén. A legjobb haver a világon, bajban soha nem hagy cserben, az utolsó falat kenyerét is megosztja veled

Ki ne kedvelte volna meg Antit, ennyi jó tulajdonságát hallva? A fiúk egyik pillanatról a másikra a szívükbe fogadták, külön-külön és együtt is rajongtak érte. Ilyen kísérőt kerestek éppen, s lám, Gere segítségével meg is találják.

— Kár, hogy most éppen katona! — ráncolta homlokát Kiss úrrr. — Egy katona nem oda megy, ahová akar, hanem ahová küldik.

— Majd az iskola kikéri, s ideküldik — intette le az aggályoskodót Jagelló. — Létrát a katonák vitték el tőlünk, s a legkevesebb, hogy küldenek helyette mást. Gere mindenesetre tudja meg annak a Gyalognak a címét. A többi már az igazgató úrra tartozik!

Egy katona, mint táborvezető. Nem is rossz ötlet. Egy katonára a szülők nyugodtan rábízhatják a gyereküket, gondolta az igazgató, miközben a kikérő levelet fogalmazta. Hivatkozva az iskola és a honvédség jó kapcsolataira, megkérte a parancsnokot, engedje el két hétre Gyalog Antalt ...

S itt Szabó igazgató tudománya megállt. Nem tudta ugyanis, minek titulálja Gyalog Antalt? Hadnagynak, főhadnagynak, századosnak? Tizenöt éve tanított az iskolában, s azóta egyetlen Gyalogra sem emlékszik. Tehát korábban végezhetett. Akkor viszont már legalább főhadnagy ... Vagy mégis inkább százados? ...

Aztán a homlokára ütött. Mit százados? Gyalog elvtárs! Így kéri ki a parancsnokától!

Aláírta a kikérő levelet, s aláíratta a csapatvezetővel is.

(Folytatjuk)

MEGYEI KÖRKÉP

Rendszeresen érkeznek lapunkhoz tudósítások a megyei lapok munkatársaitól. Ebben az összeállításban Győr-Sopron és Zala megyei eseményekről adunk hírt.

Kiskondások Zalából

Zalaegerszegen minden héten kétszer, két órára összejön ötvenöt kiskondás. Na, nem jószágot őrizni gyűlnek, bár nevükből erre következtethetnénk, egészen más cél vezérli őket. Táncolnak. Pontosabban népitáncolnak. A Kiskondás ugyanis a Zalában újból divatba jött, virágzó gyermek néptáncmozgalom egyik legfrisebb hajtása.

Hogy a gyerekek szeretnek mozogni, nem újság. Hogy zenére még inkább, az sem. Zalában számos iskolai és utánpótlás csoport kínál bizonyítékot erre. Sőt, Nagykanizsán az Aprók Tánca elnevezésű hétvégi gyermektáncházat is kitalálták a táncos lábú csemeték nagy örömére. Zalaegerszegen azonban — e tarkaság dacára — nem volt olyan csoport, amely amellett, hogy utánpótlást kínál a nagy együtteseknek, kissé egy városi gyermekcsoport feladatkörét is elvállalta volna. Három intézmény — a Megyei Művelődési és Ifjúsági Központ, a zalaegerszegi Helyőrségi Művelődési Otthon és a KISZÖV — összefogása segített kitölteni az űrt, s megszületett a Kiskondás. Kezdetben a szervezők nem gondoltak nagy létszámú csoportra, húsz-harminc fős együttes verbuválását tervezték. A jelentkezők azonban nem akartak fogni. Terjedt a hír iskoláról iskolára, jöttek a barátok, barátnők, osztálytársak, testvérek... Így fordulhatott elő, hogy a megszabott tízéves alsó korhatár ellenére nyolcéves legényke is ropja az együttesben. Hiszen ha a nagyobb testvér jár, hogyan is maradhatna otthon az öcskös?

S hogy mit táncolnak? Eredeti zalai gyűjtésű anyagot állított össze számukra a patronáló nagy együttes, a KISZÖV Táncegyüttes művészeti vezetője, Gerencsér Zoltán. Gyermekjátékok, farsangi vigadalmak, táncok adják az anyag gerincét, s a zalaiak mellett más tájegységek ismertebb gyermektáncaival is színpadra lépnek már. Megjárták a megye úttörő-néptáncosai számára hirdetett fesztiválokat is, s aranyéremnél nem adták alább. De a megyén kívül is többször színpadra léptek már az ifjú táncosok, újabb híveket toborozva a gyermek néptáncmozgalomnak.

Magyar Hajnalka,
a Zalai Hírlap munkatársa

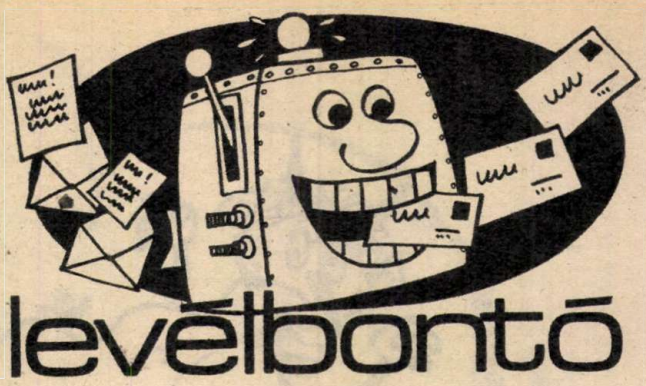

Egyműszakos diákok

Győr-Sopron megyében alig akad ma már pusztai település. De a megye egyik csücskében még találni egy-két tanyát a nagyobb községek körül. Nagyszentjánosra Jegespusztáról, Kisszentjánosról, Vörösmajorból járnak be iskolába a gyerekek. Ám a nemrég még hóval, széllel birkózó gyalogos kisiskolásokat már a Kisalföldi Állami Gazdaság autóbusza szállítja. Nagyszentjános, az egykori uradalmi puszta ma 1800 lakosú helység. A volt kastély négy teréből tizenkilenc éve új, négytantermes iskolába költöztek a tanulók, ám hamar kinőtték azt is. Évekig tanult két műszakban az iskola háromszázhúsz diákja, míg megszületett a terv: bővíteni kellene az iskolát.

A nagyszentjánosiak tavaly belevágtak a bővítésbe. A kisdiákoktól a felnőttekig a község és a környék aprajanagyja összefogott, s az építkezéshez hiányzó összeget társadalmi munkával pótolták, amit a helyi népfront szervezett meg.

Az így felépített négy új tantermet az iskola alsó tagozatosai birtokolják majd, s ezzel megszűnik a délutáni tanítás Nagyszentjánoson.

Pió Márta,
a Kisalföld munkatársa

MIT ÜZEN A PAJTÁS?

„PÉK AKAROK LENNI" — írja levelében Sinkó József (Tápiószecső, Hunyadi u. 41. — 2251). Hozzátok legközelebb a budapesti Pesti Barnabás Élelmiszeripari Szakközépiskolában és Szakmunkásképző Intézetben és Nagykőrösön, a Toldi Miklósról elnevezett ugyanilyen jellegű intézményben képzik a sütőket. Mint az iskolák elnevezése is mutatja, el lehet sajátítani a szakmát szakmunkásképzőben és szakközépiskolában is, természetesen a négyéves képzés érettségit is ad. Ehhez a szakmához általában a friss kenyér finom illata, meg a ropogós perec, puha kifli vonzza a pályaválasztás elé érkező gyerekeket, és ezt természetes dolog. De biztosan tudom, hogy a sütőknek nemcsak illatos kenyérrel és péksüteményekkel van dolguk, sokkal többrétűbb ez a munka. Feladataik közé tartozik az üzembe szállított nyersanyagok átvétele, tárolásának megszervezése, a tészta készítése, formálása, kisütése. Mindezen kívül a sütőipari szakmunkás kezeli a sütödében használt gépeket, berendezéseket, sőt az ő feladata a kisebb hibák elhárítása és a napi karbantartás is. A szakmához fizikai, kémiai és biológiai ismeretek szükségesek.

AZ ÚJPESTI DÓZSA címét kéri tőlünk egy lelkes Dózsa-drukker, Horváth Gyula Győrszemeréről (Felpéci u. 120. — 9121). A fővárosi egyesületek címe megtalálható a Budapesti Közületi Telefonkönyvben, a vidékiek címe pedig a megyei telefonkönyvekben. Kisebb helységekben a postán kell elkérni a telefonkönyveket, készséggel megmutatják nektek, ha szükségetek van rá. Ennek ellenére szívesen teljesítjük kérésedet, habár aki e sorokat írja — Haladás-szurkoló. A cím: Újpesti Dózsa Sportklub, Budapest, Eötvös u. 7. — 1067.

A CSILLAGOK HÁBORÚJA című film történetét is szeretné olvasni lapunkban az E. T. után Farkas Zsuzsa és a Dózsa György Általános Iskola 7/b. osztálya Kiskunfélegyházán. Más filmekkel ilyen formában egyelőre nem foglalkozunk. De figyeld a lapot, mert rendszeresen olvashatsz a jövőben is folytatásos regényeket. Ezek nem tudományos-fantasztikus történetek, de biztosan lekötik majd a figyelmedet.

„A RIMÓCI LÁNYOK címmel egy cikk jelent meg lapjuk 84/10. számában. A 16—17. oldalon közepén egy fényképen Mócsány Márti és Beszkid Vali Vincze Zolit öltözteti népviseletbe. Igen ám, de szerintem itt a népviselet meghamisításáról van szó, azáltal, hogy Vincze Zoli egyszerű gumicsizmában állt a fényképezőgép elé" — írja levelében Nagy Zoltán, a szolnoki Corvinka táncegyüttes tagja.

No, kedves rimóciak, várjuk és szívesen közzétesszük válaszotokat a csizmaügyben.

A KÉPREGÉNYT hiányolja a hátsó borítóról Szolga Beatrix Balatonszabadiból (Petőfi u. 2/b. — 8651). Azért hagytuk el a képregényt, mert úgy véljük, a hetilapban elég egy oldal, mivel a különszámainkban rendszeresen közlünk hosszabb rajzos történeteket. No és évente többször megjelenik a Kockás. Tudjuk, képregényből sosem elég, de ne feledkezzetek meg a regényekről sem, hiszen a saját képzeletünk tud csak igazán színes képregényt rajzolni.

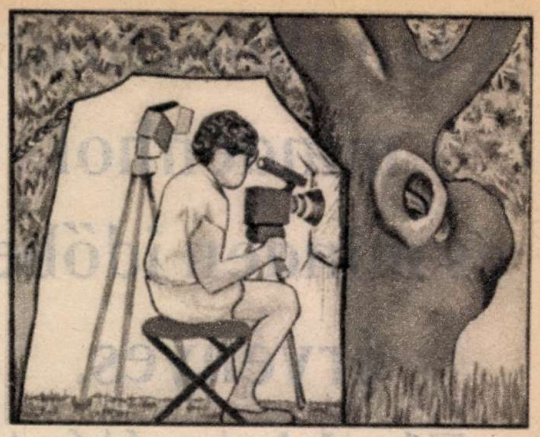

ÚTTÖRŐ FILMESEK TALÁLKOZÓJA

A Magyar Amatőrfilm és Video Szövetség, a Szolnok megyei Moziüzemi Vállalat, a Szolnok megyei Amatőr- és Dokumentumfilm Stúdió – a Magyar Úttörők Szövetsége, a Magyar Televízió Gyermekosztálya, a Népművelési Intézet és a Pajtás támogatásával – 1984. június 9–10-re meghirdeti az Úttörő filmesek III. országos találkozóját.

A találkozó helyszíne Szolnok, Tiszaliget KISZ tábor. A találkozó célja az úttörő amatőrfilmesek részére bemutatkozási fórum teremtése és tapasztalatcsere biztosítása. A találkozó alkalmából bemutatásra kerülhetnek – téma megkötése nélkül – azok az általános iskolai, úttörőházi szakkörökben készült amatőrfilmek, amelyek a legutóbbi (Tura 1982) találkozón nem szerepeltek.

A filmek lehetnek normál B, szuper B, vagy 16 mm-esek, hangosításuk történhet fényhanggal, mágnescsíkkal vagy külön magnóhanggal (orsón vagy kazettán). Minden filmet és hangot külön orsón, vetítésre kész állapotban kell beküldeni. A film és a hang orsóján fel kell tüntetni a film címét, vetítési frekvenciáját, a magnó lejátszássebességét és a hangsávot.

A rendező szervek a találkozóra filmet nevező szakköröktől három résztvevőt (1 kísérő és két diák) a rendezvényen vendégül látnak (útiköltség, szállás, étkezés). Ezen felüli létszámigények önköltséges formában elégíthetők ki.

A filmeket szakmai zsüri bírálja el, a legjobb filmek díjazásban részesülnek. A zsüri minden film alkotójával konzultál. Nevezési határidő (és a személyes részvétel bejelentése): május 19. A filmek beküldési határideje: június 1.

Nevezési és levelezési cím: Szolnok megyei Moziüzemi Vállalat Amatőr- és Dokumentumfilm Stúdió, Szolnok, Május 1. út 19. – 5000. Telefon: 56-18-841, 17-273. Ügyintéző: B. Nagy Sándor.

Nevezési lapot a fenti címen és a megyei úttörőelnökségnél lehet igényelni. Az értékes díjak között szerepel a Pajtás szerkesztősége által felajánlott ezer forintos Ofotért vásárlási utalvány.

A tanulóbiztosítás
mindenhol
és minden időben
érvényes.
Életbiztosítást,
balesetbiztosítást,
rokkantsági
biztosítást,
valamint
gyógyintézeti
ápolási térítést
nyújt.

ÁLLAMI BIZTOSÍTÓ

HÍRDETÉS

A LŐRINCI FONÓ

vár benneteket, nyolcadik osztályos és általános iskolát végzett LÁNYOK és FIÚK.
Az 1984/85-ös tanévre a következő szakmákra iskolázunk be általános iskolát végzett, egészséges 14—15 éves LÁNYOKAT és FIÚKAT.
Lányokat fonó;
fiúkat textilipari gépszerelő, géplakatos és esztergályos szakmára szerződtetünk a LŐRINCI FONÓ szakmunkástanulójaként. Felvételi vizsga nincs!
A tanulmányi idő: 3 év.
A tanulmányi idő alatt jól képzett nevelők, tanárok és gyakorlati oktatók nyújtanak segítséget a fenti szakmákat választó, szorgalmas tanulóknak a vizsgák sikeres letételéhez és a szakmunkásbizonyítvány megszerzéséhez.

JUTTATÁSAINK:

fonó szakmunkástanulók részére
— napi 3 Ft-ért ebéd,
— havi 20 Ft-ért autóbuszbérlet.
A három tanév idejére ingyenes a
— kollégiumi elhelyezés,
— tankönyvek, tanszerek,
— munkaruha, iskolaköpeny, fejkendő, munkacipő.
Ezenkívül a tanulókat a következő juttatások illetik meg havonta:
— tanulmányi ösztöndíj (tanulmányi eredménytől és évfolyamtól függően) 320—750 Ft,
— társadalmi alapösztöndíj 500 Ft, valamint tanulmányi pótlék, amely 150—250 Ft-ig terjed (tanulmányi eredménytől függően).
A többi szakmunkástanuló részére juttatásaink a következők:
— kollégiumi elhelyezés,
— havonta autóbuszbérlet,
— napi 3 Ft-ért ebéd (tanítási napokon az iskolában, üzemi gyakorlat idején gyárunkban),
— társadalmi alapösztöndíj 500 Ft, valamint tanulmányi eredménytől függően tanulmányi pótlék 150—250 Ft,
— tanulmányi ösztöndíj a II. évfolyamtól (tanulmányi eredménytől függően) 130—600 Ft.
A LÁNYOK és FIÚK részére harmadik évben lehetőséget biztosítunk a teljesítménybérben történő foglalkoztatásra.
A kereseti lehetőség a szakmunkásbizonyítvány megszerzése után a fonó szakmában 4000—6000 Ft, a többi szakmában a bérbesorolási kategóriától függően alakul.
Kérésedre a részletes tájékoztatót postafordultával megküldjük.

Címünk: **Pamutfonóipari Vállalat**
Lőrinci Gyár
Budapest XVIII., Gyömrői út 85—91.

Ha úgy határozol, hogy hozzánk jössz szakmunkástanulónak, akkor kérd meg osztályfőnöködet, hogy a továbbtanulási jelentkezési lapodra írja rá, hogy a LŐRINCI FONÓBA jelentkezel: fonó, textilipari gépszerelő, géplakatos vagy esztergályos szakmára!
A jelentkezési lapodat a szakmunkásképző intézet címére szíveskedj elküldeni.
FONÓ szakmára: Bolyai János Textilipari Szakközépiskola és Szakmunkásképző Intézet
Budapest V., Markó u. 18—20.
A többi szakmára: 4. sz. Vörös Csillag Ipari Szakmunkásképző Intézet,
Budapest XVIII., Vörös Hadsereg u. 185.
Jelentkezni lehet személyesen és levélben is vagy telefonon az 585-122/193-as melléken.

Szeretettel várunk gyárunk szakmunkástanulójaként!

PÁLYAVÁLASZTÓK, FIGYELEM!

JELENTKEZZETEK PAPÍRIPARI SZAKMUNKÁSTANULÓNAK!

A gondolatok rögzítése ősi igény. Az ősember a barlang falára festett. Az ókoriak a kőtáblát és a papiruszt használták. A legidőállóbb a papír. Több ezer év alatt nélkülözhetetlen lett, nem tudta semmilyen más anyag pótolni a kultúra terjesztésében, az emberi tudomány rögzítésében elfoglalt helyét. Felhasználási területei a csomagolástechnikában és az egészségügyi felhasználásban bővülnek.

FIATALOK!

Legyetek a „FEHÉR MÍVESSÉG" mesterei. Gyertek a Csepeli Papírgyárba CELLULÓZ- ÉS PAPÍRGYÁRTÓ, valamint, PAPÍRFELDOLGOZÓ szakmunkástanulónak.
Biztos jövő, jelentős kedvezmények a tanulás idejére.

Képzési idő: 3 év.

Az elméleti oktatás helye: az 50. sz. Ipari Szakmunkásképző Intézet (Csepel — Bajáki F. u. 27.)
A gyakorlati oktatás helye: a Csepeli Papírgyár.
A képzés ideje alatt tanulóinknak a következő kedvezményeket adjuk:
— tanulmányi eredménytől függő társadalmi ösztöndíj (300—1000,— Ft), tanulmányi pótlék (+ 10—50%) és tanulmányi ösztöndíj (130—600,— Ft)
— térítésmentes ebéd
— teljes tanfelszerelés és munkaruha
— minden tanévben egy teljes öltözet ruha
— ingyenes kirándulásokat szervezünk
— kéthetes ingyenes üdülés a Balatonnál
— szünidőben vállalt munka esetén a munkakörnek megfelelő teljes bér
— tanulmányi eredménytől függően minden sikeresen befejezett tanév végén 1000—2500 Ft jutalmat fizetünk
— sportolási lehetőségek, strand és sportlétesítmények a gyár közelében
— ifjúsági klub, könyvtár.
Bővebb felvilágosítást ad a Csepeli Papírgyár személyzeti osztálya

Cím: 1751 Bp. XXI., Duna u. 42.
Telefon: 279-620/301, 535, 518 mellék.

VÁRUNK BENNETEKET!

FIATALOK FIGYELEM!

A BUDAPRINT Magyar Pamutipar általános iskolát végző lányokat fonó, szövő; fiúkat textilgépszerelő és villanyszerelő szakmunkástanulónak iskoláz be az 1984/85-ös tanévre.

Tanulóidő: 3 év.

Tanulmányi ösztöndíj: 350–750 Ft, társadalmi ösztöndíj: 450–750 Ft, a tanulmányi eredménytől függően.

Kollégiumi elhelyezés és teljes ellátás havi 210 Ft-ért. Szakmunkásvizsga után a kereseti lehetőség 4500–5500 Ft. Jelentkezni lehet munkanapokon 7–16 óráig. Levélre tájékoztatást küldünk.

Címünk: BUDAPRINT Magyar Pamutipar személyzeti-oktatási osztály

Budapest, Lahner Gy. u. 30. – 1046

Telefon: 693-847 vagy 693-111 115-ös mellék.

GYERTEK HOZZÁNK!

Ötnapos munkahéttel dolgozó gyárunkba jó kereseti lehetőséget nyújtó fonó-szövő szakmára lányokat, villanyszerelő, lakatos, textilgépszerelő szakmára fiúkat szerződtetünk SZAKMUNKÁSTANULÓNAK, akik az 1983/84-es tanévben fejezik be az általános iskolát.
A TANULÓIDŐ 3 ÉV.
A tanulóidőre ingyenes kollégiumi elhelyezést és teljes ellátást biztosítunk.
A havi ösztöndíj a tanulmányi eredménytől függően 900–1120 Ft között van. Az utolsó évben már teljesítménybérben kerülnek elszámolásra.
A szakmunkásvizsga után ifjúmunkásaink – a lányok leányszállón, a fiúk albérletben kerülnek elhelyezésre.
Jelentkezés levél útján „szakmunkástanuló" hivatkozással történik.
Pamuttextilművek Budai Gyára
személyzeti osztály
Budapest, XI. ker. Hauszmann A. u. 20.
Levélcím: 1502 Budapest, Pf. 43.

PAMUTTEXTILMŰVEK · PATEX · BUDAPEST

FIGYELEM!

PAMUTTEXTILMŰVEK · PATEX · BUDAPEST

Az 1984—85-ös tanévre a 14. életévüket betöltött és általános iskolát végzett

lányokat szövőnek; fiúkat villanyszerelő, forgácsoló, szerkezeti lakatos, textilipari gépszerelő

szakmára beiskolázunk szakmunkástanulónak.

Tanulmányi idő: 3 év.

Juttatások: villanyszerelő, műszerész szakmában 250 Ft,
a többi szakmában 500 Ft társadalmi ösztöndíj,
ezenkívül a tanulmányi eredménytől függően 410—620 Ft tanulmányi ösztöndíj, plusz 130 Ft jövedelempótlék.

Ingyenes munkaruha. Elhelyezés kollégiumban. Ebédet 3 Ft-ért biztosítunk az iskolában és üzemi gyakorlat idejére a gyárban.

A vállalat termékeiből kedvezményes vásárlás évente egy alkalommal.

A kereseti lehetőség a szakmunkásvizsga letétele után szövő munkakörben a bérbesorolási kategóriától függően alakul.

A továbbtanulást támogatjuk.

Jelentkezni lehet személyesen hétfőtől csütörtökig 8—15 óráig.

Levélre részletes tájékoztatást küldünk.

Cím: PATEX Angyalföldi Szövőgyár 1135 Bp. XIII., Fáy u. 81—83.

KASTANKA

CSEHOV ELBESZÉLÉSE NYOMÁN
ÍRTA: CS. HORVÁTH TIBOR,
RAJZOLTA: DARGAY ATTILA

10

52.
A GAZDA RENDSZERINT KÉSŐN ÉBRED. REGGELI UTÁN BEHOZZA AZ ÁLLVÁNYT, ÉS MUNKÁHOZ LÁTNAK. AZ OKTATÁS DÉLIG IS ELTART. KASTANKA SZÁMÁRA AZ „EGYIPTOMI PIRAMIS", MEG A TÖBBI MUTATVÁNY PUSZTÁN IZGATÓ ÉS ÉRDEKES LÁTVÁNYOSSÁG. NEM ÍGY A TÖBBIEKNEK. MIRE BEFEJEZIK, FJODOR TYIMOFEJICS MÁR CSAK TÁNTOROG, MINT A RÉSZEG, IVAN IVANICS NYITOTT CSŐRREL LIHEG, A GAZDA KÉPE PEDIG KIVÖRÖSÖDIK, ÉS NEM GYŐZI TÖRÖLGETNI MAGÁRÓL AZ IZZADTSÁGOT.

53.
ANNÁL UNALMASABBAK AZ ESTÉK. A GAZDA RENDESEN ELMEGY, ÉS MAGÁVAL VISZI A GÜNÁRT, A KANDÚRT MEG A MALACOT. TYOTKA NAGY MAGÁNYOSSÁGÁBAN BÁNATOSAN SZUNYÓKÁL. ÁLMÁBAN RENDSZERINT KÉT KÖDSZERŰ ÁRNYALAK JELENIK MEG, ÉS FORGÁCS, ENYV, ÉS FÉNYMÁZILLATOT ÉREZ.

54.
AZ EGYKORI CSONT ÉS BŐR KUTYÁBÓL AZ IDŐK FOLYAMÁN JÓL TÁPLÁLT, JÓL ÁPOLT EB LETT, ÉS EGY NAPON...

ELÉG A HENYÉLÉSBŐL, TYOTKA LELKEM. ITT AZ IDEJE, HOGY TE IS MUNKÁHOZ LÁSS. MŰVÉSZT AKAROK NEVELNI BELŐLED! AKARSZ MŰVÉSZ LENNI?

VAU!
VAU!

55.
BRAVÓ!

56.
TALENTUM! KÉTSÉGKÍVÜL IGAZI TALENTUM VAGY! A NYAKAM RÁ, HOGY NAGY SIKERED LESZ!

FOLYTATJUK

TÖPRENGŐ

Vaskos könyvet jelentetett meg az Ifjúsági Lap- és Könyvkiadó Vállalat az Úttörők Kiskönyvtára sorozatban. A Bátorság és a Spartacus őrs ötletes történetét ismerheted meg belőle. Hangsúlyozzuk: ötletes történetet, vagyis rengeteg jó ötletet találhatsz benne te is, őrsöd is, mások is. Ízelítőül rejtvényes formában mutatunk be belőlük néhányat. Ha még nem vásároltad volna meg az ŐRSÖKRŐL – ŐRSÖKNEK című könyvet, úgyis megfejtheted rejtvényeinket; a könyv segítségével azonban sokkal gyorsabban.

A rejtvények megfejtését lehetőleg postai levelezőlapon küldd be! Ha csak kettőt tudsz megfejteni – és azok jók –, már részt vehetsz a heti jutalomsorsoláson. Beküldési határidő: április 23. Címünk: Budapest Jászai Mari tér 5. – 1397. A borítékra vagy levelezőlapra írd rá: „TÖPRENGŐ".

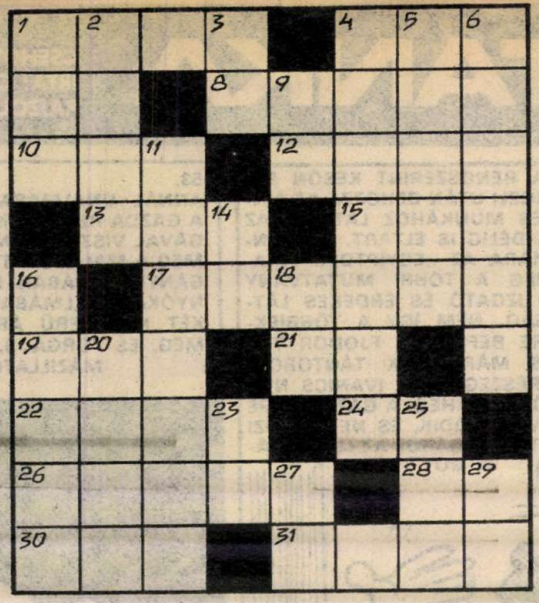

MI LESZ AZ ÚTTÖRŐHÁZBAN?

A Bátorság őrs december 28-án délután 3 órára egy érdekes úttörőházi összejövetelre kapott meghívót. Mi lesz azon az összejövetelen? A vízszintes 1., 17. és 26. sorokból megtudhatod.

VÍZSZINTES: 1. Az összejövetelre vonatkozó első szó (zárt betű: Z). 4. Somogy megyei község. 7. Ilyen lap is van. 8. A hunok így hívták fejedelmüket. 10. Ünnepélyes lakoma. 12. Az argon és a laurencium vegyjele. 13. Heves megyei nagyközség. 15. Spanyol, olasz és kubai autók jelzése. 17. Az összejövetelre vonatkozó második szó. 19. Régi súlymérték. 21. Kiejtett mássalhangzó. 22. Villanyvilágítást kikapcsol. 24. Saját kezűleg. 26. Az összejövetelre vonatkozó harmadik szó. 28. Érdi Rozália. 30. Mutatószó. 31. Fonáshoz használt eszköz (zárt betű: R).

FÜGGŐLEGES: 1. A hónap negyede. 2. Durva szidalom. 3. A bige azonos betűi. 4. Birkanyáj vagy tehéncsorda hajtás. 5. Visszafelé: csinos, kertes lakóház. 6. Asztalitenisz világbajnok volt (Zoltán). 9. Kettőzve: dunántúli város. 11. Az ilyen hús igazán finom étel. 14. Kettős mássalhangzó. 16. Az épület homlokzata (zárt betű: E). 18. Latinul: és. 20. Szégyenhelyzetbe hoz valakit. 23. Ugyanaz, mint a vízszintes 21., 25. Evőeszköz. 27. Kiütéssel győz. 29. Fára betűt vés.

Poszter-játék

Az ÁPISZ és a Pajtás közös pályázata. Az ÁPISZ-boltjaiban árusított füzetcsomagokban egy űrlapot helyeztünk el. Erre kell felragasztani hétről-hétre a Pajtásban mindig ezen a helyen, ezzel a címmel megjelenő fotót. Aki valamennyit kivágja és felragasztja, majd elküldi szerkesztőségünkbe a tanév végén, az 1984 júniusában részt vehet játékunk nyilvános vetélkedőjén, találkozhat kedvenceivel és értékes ajándékokat nyerhet. Érdemes velünk játszani!

SAKK

A legutóbb beérkezett megfejtések azt mutatják, hogy a Pajtás olvasói már elég gyakorlatot szereztek a feladványfejtésben. Ezért a mai feladványunk egy kicsit nehezebb az eddigieknél. Követelménye ennek is matt két (2) lépésben, megfejtésül elég a kulcslépésnek (fehér kezdőlépésének) beküldése, amely után sötét a második lépésbeli mattot már nem tudja védeni.

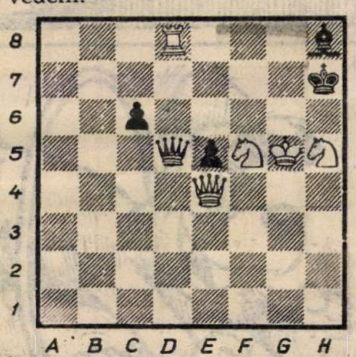

A február 16-i Pajtás két feladványának kulcslépései: Fg5—h4 és Kd2—e2. A sok helyes megfejtő közül sorshúzás után jutalmat kaptak: Frey Lajos (Mezőberény), Kálmán Kati (Debrecen), Szabó Krisztina (Budapest) és Till Attila (Fót).

Földeák Árpád

B	K	I	L	S	N
D	U	Í	U	T	C
F	T	L	Ú	L	R
E	U	E	O	Á	Ő
Á	R	N	A	K	A

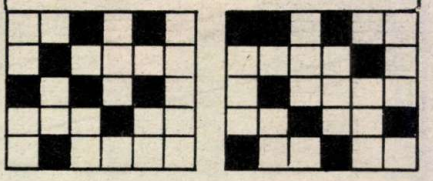

RIADÓPARANCS

A Spartacus őrs tagjai az egyik téli napon riadóparancsot kaptak. Izgatottan várták, mert...

Titkosírásunkból megtudhatod a parancs első, lényeges mondatát. Hogyan? A két felnagyított rácsot megfelelően rakd rá a betűkre!

A KINCS

Zsákot ejtelni sokáig, szamát szetinti cselekvés

A Nagy Bátorság őrs nagy kincset bíz rátok. Ötödikes korunktól idáig gyártottuk a bölcsességeket, melyekből néhány a csapatban is szállóigévé vált. Ezeket összegyűjtöttük, és most rátok hagyjuk. Őrizzétek meg őket és toldjátok meg a saját tapasztalataitokból leszűrt tanulságokkal.

A kisdobosőrs nevét a fenti mondatban rejtettük el.

BESZÉLGETÉS A LIFTBEN

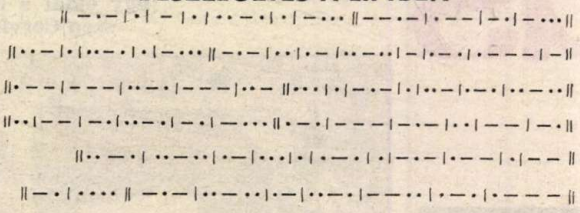

— Csókolom! A néni újságíró?

— Igen, újságíró vagyok. A nevem Rádai Gizella.

— Az én nevem Horváth Robi. Azért kérdeztem meg, hogy biztos legyek benne: van a házunkban újságíró. Mert, akkor lehetne majd írni az iskolánkról, meg rólunk.

Hogyan válaszolt az újságíró? A morze-jelekből megtudhatod.

NYERTESEK

A 8. szám rejtvényeinek megfejtéséért jutalmat kaptak: Balogh Eszter, Budapest, VII.; Endrődi Anikó, Bp. II.; Myszoglád Regina és Zoltán, Bp. XIII.; Benedek Gábor, Bp. XII.; Martos Anna. Szombathely; Magyar Andrea, Kecskemét; Asztalos Gizella, Hajdúszoboszló; Jámbor Krisztina, Ecser; Vörös Judit, Székesfehérvár; Dorony János, Szuhakálló; Vörös Katalin, Balatonfüred; Sebestyén Krisztina, Pápa; Szabó Valéria, Nyírbátor; Tóthegyi Judit, Paks; Szemler Aranka, Alap; Leiker Gyöngyi, Balatonfüred; Száva Erika, Debrecen; Szabó Tamás, Kocs; Kiss Katalin, Kunszentmárton.

AZ ÉV ÚTTÖRŐ-SPORTOLÓI

Kiosztották az 1983. év úttörő-sportolóinak és csapatainak járó díjakat. A címeket az OTSH, a Művelődési Minisztérium, a Pajtás szerkesztősége és a Magyar Úttörők Szövetsége képviselőiből álló bizottság ítélte oda.

CSAPAT:

1. 167. sz. Radnóti Miklós Úttörőcsapat, Általános Testnevelési és Sportiskola (Pécs), leány tornacsapata. Edző: Molnár Ferenc, testnevelő: Benkő Csaba; 2. 129. sz. Petőfi Sándor Úttörőcsapat, Általános Iskola (Tiszadob), kajak-kenu TC—4 fiú csapata. Edző: dr. Kiss József, testnevelő: Bertalan Éva; 3. 2642. sz. Radnóti Miklós Úttörőcsapat, Báthory Általános Iskola (Veszprém), fiú kézilabdacsapata. Edző és testnevelő: Hidasi Ferenc; 4. 237. sz. II. Rákóczi Ferenc Úttörőcsapat, Általános Iskola (Budapest), fiú röplabdacsapata. Testnevelő és edző: Clementis János; 5. 831. sz. Petőfi Sándor Úttörőcsapat, Általános Iskola (Kiskunmajsa), leány kézilabdacsapata. Edző: id. Városi György, testnevelő: ifj. Városi György; 6. 2075. sz. Veres Péter Úttörőcsapat, Nógrádi Sándor Általános Iskola (Debrecen), leány öttusacsapata. Edző: Faragó Klára, testnevelő: Balogh Emma.

OTSH-különdíj: 4061. sz. Holcsán János Úttörőcsapat, Mátyás kir. úti Ált. Isk. (Szolnok), leány kosárlabdacsapat. Edző: Tapodi László, testnevelő Zsemberi Borbála.

A Művelődési Minisztérium különdíja: 767. sz. Dózsa György Úttörőcsapat, Dózsa György u. Ált. Isk. (Kunhegyes), fiú labdarúgócsapta. Edző: Szabó András, testnevelő: Nagy Lászlóné.

EGYÉNI:

Lányok: 1. Balázs Krisztina tornász (Békéscsaba), 2. sz. Ált. Isk. 2040. sz. Munkácsy M. Úttörőcsapat. Testnevelő: Forczek Győzőné, edző: Unyatinszky Mihály. 2. Barta Mónika, úszás (Eger), 10. sz. Ált. Isk. 93. sz. Gárdonyi Géza Úttörőcsapat. Testnevelő: Rüll Csaba, edző: Tóth Ferenc; 3. Kovács Judit atléta (Debrecen), Nógrádi S. Ált. Isk. 2075. sz. Veres Péter Úttörőcsapat. Testnevelő: Balogh Emma, edző: Faragó Klára. 4. Mádl Ildikó sakkozó (Tapolca), 4. sz. Ált. Isk. 5142. sz. Ságvári Endre Úttörőcsapat. Edző: Fehér Gyula. 5. Mincza Ildikó vívó (Budapest), Telepes u. Ált. Isk. 215. sz. József Attila Úttörőcsapat. Testnevelő: Földényi Pálné, edző: Udvarhelyi Gábor. 6. Fuchy Tímea kajakozó (Szolnok), Koltói úti Ált. Isk. 136. sz. Zrínyi Ilona Úttörőcsapat. Testnevelő: Gados Gyuláné, edző: Várkonyi Géza.

Fiúk: 1. Juhász Zoltán atléta (Tatabánya), Mező Imre Általános Iskola, 800. sz. Mező Imre Úttörőcsapat. Testnevelő: Kuzma Ferencné, edző: Bedecs László. 2. Sárközi József ökölvívó (Bátorterenye), Kossuth L. Ált. Isk. 443. sz. Hámán Kató Úttörőcsapat. Testnevelő: Tóth Ákos, edző: Varga Tibor. 3. Polyák Ferenc birkózó (Budapest), Egressy u. ált. isk. 453. sz. Petőfi Sándor Úttörőcsapat. Testnevelő: Csapó Ferencné, edző: Weltner Sándor. 4. Kovács Péter cselgáncsozó (Eger), 6. sz. Ált. Isk. 72. sz. Zalka Máté Úttörőcsapat. Testnevelő: Farkas Tibor, edző: Kaydi Zoltán. 5. Csiba György síző (Gyöngyös), 4. sz. Ált. Isk. 1223. sz. Kossuth Lajos Úttörőcsapat. Testnevelő: Lőrincz Imréné, edző: Sik Endre. 6. Csollány Szilveszter tornász (Győr), Móra Ferenc Ált. Isk. 2535. sz. Móra Ferenc Úttörőcsapat. Testnevelő: Módi Sándor, edző: Szólás Nándor.

Az Úttörőszövetség különdíja: Gabhard Tamás tollaslabdázó (Jászkarajenő), Általános Iskola, Hámán Kató Úttörőcsapat. Testnevelő: Terjehi Péter, edző: ifj. Englert István.

Miként Mátyás udvarában, itt is dívik a művészet, legalábbis erről árulkodnak a rajzok

Milyen lehetett az udvar egykori bohóca? Akik elképzelik: a csepeli iskola tanulói

műhely mátyás udvarában

Egy oldal a híresen szép Corvinákból

A nagy király talán az államügyekkel bajlódik éppen: kelet és nyugat küldötteit, Európa más uralkodóinak követeit fogadja, s üzen velük barátságot vagy haragot. Az is lehet, hogy a tanácsban győzködi hív urait, hogy adják támogatásukat, oldozzák meg erszényük száját nagyratörő hódítási terveihez. Vagy talán beléfáradt éppen az országos gondokba, s feje fájdulván visszavonult a palota valamely zugába, magát múlatni kedves tudósaival vagy híres bibliotékája könyveivel, avagy művészeit szólítá elő? Hallani is valamiféle muzsikaszót.

Mert igen kedveli az ilyesféle időtöltést a király, pallérozza is tőle telhetően udvarát és véle országát, hogy ne csak gazdagságban, hanem műveltségben se maradjon el Európa más birodalmaitól. Krónikása, Bonfini írja: „Festőket, szobrászokat, ötvösöket, kőfaragókat fogadott óriási fizetségért Itáliából. Szebbült az istentisztelet; a királyi kápolna számára Francia- és Németországból szedtek össze énekeseket. Sőt Olaszországból még zöldség- és gyümölcskertészeket, s tanult gazdákat is hívott, akik itáliai és francia módon készítették a sajtot. (...) Felkutatta, felfogadta a jeles embereket, bármi volt a mesterségük. Kedvelte a csillagászokat, orvosokat, matematikusokat, törvénytudókat."

Nagy királya volt Magyarországnak Mátyás, kinek szellemét idézzük, írta róla Heltai Gáspár. Nem nehéz őt ide képzelnünk most sem a várpalotába, a budai oromra, hol szépséges reneszánsz palotákat emeltetett. Fél évezreddel uralkodása után is megannyi történet emlegeti legendás igazságosságát. Fölvilágosult szelleme ma is udvarába gyűjti az ifjú „mesterembereket", azokat az iskolásokat, akik jelentkeztek a Tudományos Ismeretterjesztő Társulat évről évre meghirdetett képzőművészeti foglalkozására, melynek címe Reneszánsz tudomány és művészet Mátyás udvarában. Jó tucatnyian serénykednek a Budapesti Történeti Múzeum históriás falai közt megbúvó kabinetben Granasztói Szilvia művészettörténész irányításával.

Hagyománynak is tekinthető már, hogy az udvari míves műhely gerincét a csepeli Gombos téri általános iskola hatodikosai adják. Autóbusz hozza, viszi őket a XXI. kerület és a vár között csütörtökönként. Igazi reneszánsz módon antik eszmét támasztanak föl újra: az „ép testben ép lélek" szellemében telik idejük. Az iskolában naponta van testnevelésórájuk — tagozatosak lévén —, itt a múzeumban pedig a festés, a kőfaragás, a színjátszás, az építészet, a csillagászat, a reneszánsz művészetek és tudományok titkaival ismerkednek. Falusi Attila, Sándor Péter a koronázási jelvények közül az országalmát örökítik meg, Schurk Katalin a kor ruhadivatját másolja rajzlapjára, Dobos Krisztina kódexmásolónak csapott fel. Többen a korabeli budai vár lerajzolását vállalták. Ha elkészül, ez lesz a díszlet a bábjátékhoz, amely arról az egyszeri budai kutyavásárról szól.

Munka közben kézről kézre járnak a korról szóló könyvek, a Camerata Hungarica együttes hanglemezéről is Mátyás király udvarának zenéje éled, és egymástól is mindig van mit tanulni. Amikor a koronázási ékszereket tervező ötvösök voltak éppen, egyedül Molnár Lacinak jutott eszébe, hogy Mátyás csak megválasztása után hat évvel tudta Szent István koronáját a fejére illeszteni, mert hogy azt 1458-ban még Frigyes német császár „őrizte". Az elkészült művekből a műhely szavazással választja ki a megjutalmazandó legsikerültebbeket. Bizonnyal akad közöttük olyan, amelyen kedvtelve legeltetné a szemét a finom ízlésű király is.

— sTb —

Fotó: Wagner Margit

Talán még a művészetkedvelő király is kedvét lelné a szorgos gyerekekben

Hahota
— Ez már a 15.!
— Megtudhatod, hogy
yen a rókalelkű sárkány.
— Jön még a „macskára" dér.
— E. T. és a Loch-Ness-i szörny
koccintanak.
— A pudli nem puli.
— Legyünk izompacsirták!
— Tudsz-e „főzni"
zsíroskenyeret?
— Mártás-rántás.
— Álarcos kórus.
— Subi-dubi („Állati" régi dallamok)
— Hull a pelyhes fehér — szerelem.
— Technikabaré.
Tréfás képregényekkel,
sok-sok humorral,
olvasóink által beküldött viccekkel
újra itt a Hahota!

FOTÓ: SZALAY BÉLA

1984 JUN 1 21

84/15

XXXIX. ÉVF. • 1984. ÁPRILIS 26. • ÁRA: 4 Ft

PAJTÁS

A KÖVETKEZŐ SZÁMUNK TARTALMÁBÓL:

Szörftanfolyam képben – szövegben. Ízelítő a nyár várható örömeiből.

Kapusból lett énekes sztár. A volt focistát ma dalaiért imádják.

Mikor hallgatnak el végre mindenütt a fegyverek? Válaszok a Világlátóban!

margó

A SZERETET PARANCSÁRA...

A két tanárnő — Kajári Tivadarné és Wágner Géza Károlyné — ebéd után az étteremből egyenest az út másik felére kísérte át a másodikos gyerekeket. A közeli játszótérre tartottak, hogy a jó időben, napsütésben hancúrozhasson az apró népség. Mindig ott szoktak átvonulni.

A gyerekek többsége már átért, amikor jött a vontató. Láthatták, látták, hogy jön... A két felnőtt elugorhatott volna. Sokan ösztönösen ezt teszik, hiszen ilyen pattanásig feszült helyzetben az ember nem gondolkodik, hanem ugrik, menekül, ahogy az életösztön diktálja.

A gyerekek, a kisebbek, az óvodások és a kisiskolások, nem szoktak menekülni. Nem, mert nem tudnak. A feléjük rohanó veszélyt látva, hallva a félelem görcsbe rántja izmaikat. S nem a bénító félelem miatt, hanem a határtalan szeretet parancsára marad és nem menekül a szülő, aki menteni akarja gyermekét. Akár a saját életét kockáztatva, annak árán is. És most Endrefalván így tett a két tanárnő is.

Ott, akkor nem volt idő gondolkozni, mérlegelni. De a minden emberben benne levő, menekülésre hajszoló életösztön felett úrrá lett egy értékesebb, nemesebb „valami"; az emberszeretet. A gyerekek megvédése. Ők nem menekültek, hanem mentették a félelemtől menekülni nem tudókat.

A Magyar Távirati Iroda jelentette március 7-én: a Nógrád megyei Endrefalván egy vontató elütötte az úttesten áthaladó iskolás gyerekeket kísérő Kajári Tivadarné 49 éves tanárnő, helyi lakost, aki a helyszínen meghalt. A baleset következtében még egy felnőtt súlyos és egy kisgyermek könnyű sérülést szenvedett.

*

Tisztelettel meghajtjuk fejünket az életét kockáztatva gyermekét mentő szülő előtt is. Sokszorosan megérdemli ezt a két pedagógus, hiszen ők nem édes gyermekeiket, hanem apró tanítványaikat mentették. Így váltak hőssé, s lett hősi halott Kajári Tivadarné, Ági néni.

Sírját virágcsokrok, koszorúk borítják. Kinagyított fényképe sötét keretben ott függ a tanári szoba falán. Életében mindvégig nagyszerű ember, kiváló pedagógus volt, mint példakép tovább él az endrefalvai gyerekek, mindannyiunk szívében.

Most, amikor tisztelgünk emléke előtt, a jelképes koszorút a ti nevetekben is sírjára tesszük.

*

A Magyar Úttörők Szövetsége Kajári Tivadarnét és Wágner Géza Károlynét Gyermekekért Érdemrenddel tüntette ki.

Sz. P.

PAJTÁS

A MAGYAR ÚTTÖRŐK SZÖVETSÉGÉNEK KÖZPONTI LAPJA

Szerkesztőség: Budapest, Jászai Mari tér 5. 1397

Telefon: 321-987, 321-988, 321-989

Postafiók: Bp. 62. Pf. 508. 1397

Főszerkesztő: SOMOS ÁGNES
Főszerkesztő-helyettes: FÜLEKI JÁNOS
Szerkesztő: BŐCS FERENC, SZIGETI PIROSKA
Művészeti szerkesztő: CZIFFERSZKY BÉLA, FORRAI JÁNOS

Kiadja az Ifjúsági Lap- és Könyvkiadó Vállalat
Felelős kiadó: DR. PETRUS GYÖRGY igazgató

Kiadóhivatal: Budapest, Révay u. 16. 1065 Telefon: 116-660
Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető a hírlapkézbesítő postahivataloknál, a kézbesítőknél és a Posta Központi Hírlap Irodánál (KHI Budapest, József nádor tér 1. 1900) közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a KHI 215-96 162 pénzforgalmi jelzőszámra.

Előfizetési díj: egész évre 139,50 Ft I. félévre 77,50 Ft II. félévre 62 Ft

84.0638 Athenaeum Nyomda Kozma utcai üzeme, Budapest
Rotációs mélynyomás
Felelős vezető: SZLÁVIK ANDRÁS vezérigazgató

HU ISSN 0030-9583

INDEX: 25 695

A beküldött kéziratokat és rajzokat nem őrizzük meg és nem küldjük vissza.

ÉRTÜNK DOLGOZNAK

Szokszor észre sem vesszük őket,
Hiányuk akkor tűnik föl,
amikor nem állnak mellettünk.
Néha kitüntetést kap-
nak, ilyenkor boldogok.
Azt mondják: a legtöbb,
amit tehetnek, hogy
értünk dolgoznak.
Összeállításunkban
néhány Ifjúsági Díjas
portréját villantjuk fel

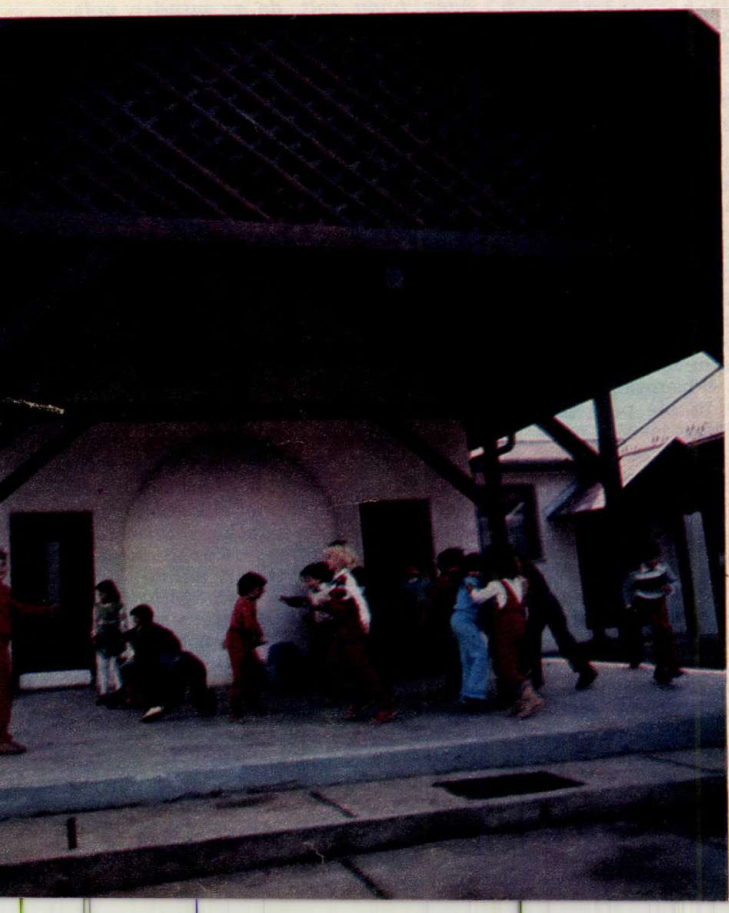

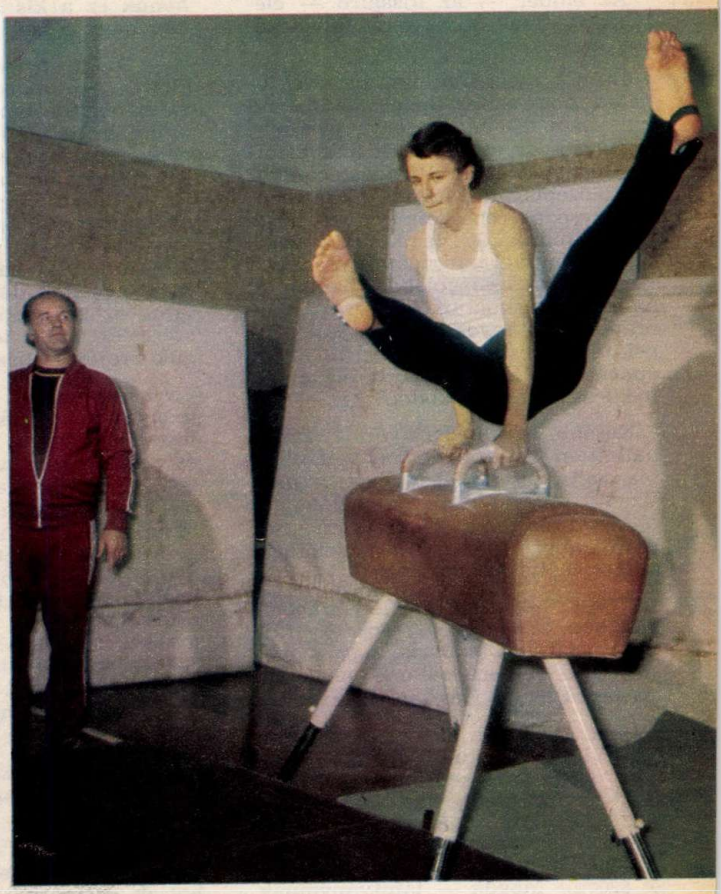

Huszonöt éve állnak a szőnyeg mellett, keményen és segítőkészen.
Ezért kapott Ifjúsági Díjat a testnevelő-házaspár

Nógrádmegyeren, egy kétezer lakosú kis faluban óvoda született a felnőttek összefogásából

Ez már egy másfajta munka: dr. Hantos Ágnes Zsófi lánya hegedűjátékát figyeli

Sirkó Ferenc tanácselnök nem nógrádmegyeri, de a faluért dolgozik

A legendás óvoda. Pihenőre készülődnek a nógrádmegyeri óvodások

SZALTÓMESTEREK

Az ember — az újságíró — életében vannak visszatérő találkozások.

Ha jól megszámítom, tíz éve lehetett, hogy a *Keszthelyi házaspárról* hallottam. S majd egy évtizede, hogy először átvágtam a mátyásföldi Corvin Mátyás Híradástechnikai Szakközépiskola parkján. Akkoriban, mint csodát rebesgették a két testnevelő munkáját, nem csak a szakmait, amivel tornászgenerációkat neveltek föl az iskolában, hanem az emberit is. Iskolájukért végzett „tanórán kívüli" igyekezetük is különösnek tűnt: Keszthelyiné tanárnő akkor éppen az iskola sportemlékeinek megírásán munkálkodott.

Később, egy meleg nyári éjszakán hallottam újra róluk. Nyár volt, olimpia volt, s a rádióban egy bajnok üzent. Magyar Zoltán, a lólengés olimpiai bajnoka köszönte meg az aranyérmet útnak indító nevelőinek, a Keszthelyi házaspárnak.

Nevük azóta fogalom lett a sportvilágban, ahogy az ugrások egy fajtáját jelzi a Cukahara, úgy nemesült egy emberi-szakmai magatartás példájává a Keszthelyi házaspár.

Lám, gondolom el tíz év után újra a corvinosok testnevelői szobájában ülve, szinte azt sem tudom: van-e saját nevük? Pedig hát, hogyne lenne: Keszthelyi tanár úr Rudolf (a tornászvilágban csak Szunyinak hívják); Keszthelyi tanárnő keresztsége szerint Magda — tanítványainak — néni. Mintha semmi sem változott volna Mátyásföldön a tíz év alatt. A két testnevelő szobája máig a legkedvesebb tornasarok, amit valaha láttam. Tudom, maguk vezették a vizet, feltették a tapétát, s azt is: jószerivel nem is második, első otthonuk ez a kis zug. Keszthelyiék a nap nagy részét az iskolában töltik.

— *Azért persze, öregedtünk egy kicsit* — mondják külön-külön, mégis egyformán, mosolyogva. Nem látom én az idő múlását! Jól tudom pedig, éppen huszonöt éve, hogy a két testnevelő megkezdte munkáját a Corvinban; huszonöt év alatt nyolc negyedik osztályt búcsúztattak (osztályfőnökök voltak mindig); s hogy olimpiai bajnokot ugyan csak egyet neveltek, de ki tudná megszámlálni azokat, akik itt ismerték és szerették meg a tornát. S vele a maguk erejének tisztes megpróbálását.

Az idő múlását legföljebb az eredmények sokasodása mutatja. A két testnevelő ma is úgy áll szilárdan és segítőkészen a tornaszerek mellett, ahogy magam is látom állni őket tíz éve immár. A tornaterem, akár a forgószínpad, ki lovon, ki gyűrűn, ki korláton, ki talajon, ki nyújtón gyakorol. A gyakorlatokat a két testnevelő értékeli: a kiválóért piros, a közepesért zöld, a rossz bemutatóért fekete pont jár. A tornászok — általános iskolai padból alig kikerült legénykék — elfogadóan bólintanak, írják a maguk pontjait. És nincs, aki csalna.

— A díj? — kérdezem a szobába egymást váltva visszatérő testnevelőket.

— *Nagy öröm* — mondják újra egybehangzóan, pedig most sem hallhatják egymást. — *Sok szép kitüntetés ért bennünket, de talán ez a mostani a legnagyobb. Nem maga a díj, hanem, hogy valahol számontartják a munkánkat. És talán azt is mutatja: egyre többen elhiszik, nem csoda, amit mi csinálunk. Egyszerű a mi fiaink titka: dolgozunk.*

OVI-LEGENDA

Nógrádmegyer kicsi falu a Cserhát lankái közt.

Híressége, mint az effajta kicsi faluknak, ugyan mi lehetne?! Kétezernyi lakosból legtöbben eljárnak dolgozni, egy-egy fontosabb ügy intézése is a városba szólítja innen az embereket. Iskolából két falura jut egy errefelé. Öregeknek nincs közös otthonuk. Óvodájuk meg nem volt. Azaz, hogy volt, de az minden volt, csak gyerekeknek való hely nem.

— *Nyolcvanban, hogy idekerültem — emlékezik Sirkó Ferenc tanácselnök —, azzal a kéréssel jöttem: olyan helyre küldjenek, ahol lehet valamit tenni. Akkor Nógrádmegyer neked éppen jó lesz, volt a felelet, ott aztán van mit csinálni! Ami igaz, az igaz, volt is: abban az évben utolsó volt falunk a társadalmi munkaversenyben. Akkor éppen orvosi lakásra volt szükség, na, mondom, megnézzük, hogyan lehet munkára fogni az embereket? Engem ért a legnagyobb meglepetés: jött a falu apraja-nagyja. Akkor azt mondtam magamban: most már megcsináljuk az óvodát is.*

Hogy milyen volt a falu régi óvodája, arra még a megyeriek jól emlékeznek. Dr. Hantos Ágnes körzeti orvos azt mondja: nem lehet azt innen, az újból nézve elképzelni! Mert ez az új nógrádmegyeri óvoda olyan, mint egy palota. Olyan palota, persze, amiben semmi sincs fölösleges: nincs egy üres tér, egyetlen semmire sem jó közlekedő. Ami viszont van, az ötletes és helyén való: a széttolható falak, süllyesztett mesesarok, megtervezett játék-jelek és égre néző ablakok.

— *Tudtuk, tudtuk, hogy kell óvoda, csakhogy honnan? — folytatja az elnök. — Volt valamicske kispénzünk, de az ötven gyerekre való*

ÉRTÜNK DOLGOZNAK

Nem kell félni! Ági doktornőtől nem is félnek a gyerekek sem

A gyermekekért végzett munka jutalma, jelképe: az Ifjúsági Díj

létesítményre se lett volna elég. Mi meg száz gyereknek akartunk helyet adni! Aztán egyszercsak jött a doktorasszony, hogy tudna ő tervezőket..., a másik, hogy ajánlana olcsó építőt..., a falubeliek meg, hogy adnák a munkát... Erre már nem mondhattam én sem, hogy nem csináljuk. Pedig amikor nekifogtunk, egy fillér nem sok, annyi nem volt a zsebünkben.

A tervezést a Lakóterv kollektívája vállalta, Sarlós Júlia építészmérnök vezetésével; a kivitelező egy szécsényi gazdasági munkaközösség lett; segítettek a városi üzemek; a helyi lakosok vagy négyszázan, s kivált Pingiczer László fúrómunkás és Verbói József lakatos —, mindahányan ingyen.

— Két évre terveztük a munkát, de ahogy láttam az emberek lelkesedését, úgy lendültem bele magam is. Egy év alatt készült el végül az óvoda, ötven gyerek helyett hetvenötnek, négy millió forint helyett tizenkét millió forint értékben. Ennek fele volt közös munka. Az év végén pedig elsők lettünk a társadalmi munkaversenyben.

Ma már múlt és legenda az óvoda építése Nógrádmegyeren. Sok idegenbeli ugyan most ismerkedik a helyi kollektíva ritka szép alkotásával, de a Cserhát lábánál már máson törik a fejüket.

— Gondolom, itt született... — kockáztatom meg az elnök lelkesültsége hallatán.

— Nem, nem vagyok megyeri — mondja Sirkó Ferenc. — Itt születtem a szomszédos községben, Sóshartyánban, ott is voltam elnök hosszú ideig. De a sors most idevetett Nógrádmegyerre. Nekem most az a dolgom, hogy ezért a faluért, ezekért az emberekért tegyek.

HIVATÁSUK: SZÜLŐ

Gondoltál- e már arra, hogy szülőnek lenni – hivatás?

Hivatás, akkor is, ha apák és anyák a vér jogán töltik be tisztességgel feladatukat. Hát még mekkora küldetés ez, ha valaki a maga szándékából: önként és tudva veszi vállára a gyereknevelés örömeit, terheit.

Hegedűs Imre és felesége a főváros IX. kerületében, a Vágóhíd utcában hat gyermeket nevelt. Hat közül egy sem „vér szerinti".

– Emlékszik, hogy kezdődött, Imre bácsi?

– Hogy is, hol is – talán az én gyerekkoromban. Merthogy magam is árva gyerek voltam: anyám szülésbe halt bele, apám elesett az első háborúban. Engem kiskoromtól rokonok neveltek, de mondhatom: a tulajdon édesanyám sem szerethetett volna jobban. Tiszteletre, becsületre tanítottak, iskoláztattak, nekik köszönhetem, hogy az vagyok, aki vagyok. Negyvennégyben házasodtunk össze, aztán katona lettem. Nem tudtuk, mit hoz a holnap, összeesküdtünk a feleségemmel. Amikor kiderült, hogy nem lehet gyerekünk, akkor határoztuk el: nem élünk mi magunknak. A feleségemnek hét testvére volt, én még emlékeztem saját árvaságomra... Így került hozzánk a lányunk: feleségem unokahúga.

– Aztán?

– Aztán jöttek a fiúk. Őket már intézetből vettük ki: Ferencet, Aladárt, Zoltánt. Mi mindig csak egyet akartunk, de csak szaladt hozzánk az intézet vezetője: itt van a másik is, neki is családra lenne szüksége. Nem volt szívünk nemet mondani. A lányunk, meg a három fiúnk végig velünk volt, másik két gyerek később visszakerült a szülőkhöz. Összesen hatan voltak.

– Hat gyerek nem volt nagy teher a családnak?

– Öröm volt. Akadtak gondok is persze, ami minden családban: a fiúk néha össze-összekaptak, de ez inkább baráti civakodás volt. Mindig úgy voltunk, ahol jut háromnak–négynek, ott öt–hat is megél. Nem voltunk bőviben a pénznek, de amire kellett, mindenre jutott. Nemcsak ruhára, de jó szakmára is mindegyik gyereknek. Feri repülőgépszerelő, most katona, saját autója van. Aladár is iparos lett, ő is saját kocsival jár; Zoli, a legkisebb fiú most tanulja a szakmát, s autót akar venni. De nemcsak az anyagiak, meg az iskola! Mennyit utaztunk mi együtt: bejártuk az országot, a hétvégeket meg Érden töltöttük. Együtt építettük a kis házat, gondoztuk a kertet.

– A gyerekek tudták, hogy ők „idegenben" vannak?

– Tudták, hogyne tudták volna. Ahogy kinyílott az értelmük, elmondtuk nekik az igazat, de ez semmit sem változtatott a helyzeten. Mi a gyerekeinknek tekintettük őket, ők meg azt mondták nekünk: apa, anya.

S ha azt hinnéd, a Hegedűs házaspár királyi gazdagságából juttatott hat gyerekének, bizony tévedsz. A kis lakás, ahol Hegedűs Imrét meglátogattuk, szerény otthon. Az egykori BKV-dolgozó nyugdíja is inkább kevésnek mondható. Az egészség is megtépázta a családot: Imre bácsit baleset érte, felesége éppen a napokban halt meg.

S mégis, ahogy hallgattam Hegedűs Imrét, azt gondoltam, kevés ilyen gazdag emberrel találkoztam. Hisz volt kincsük: a szeretet, amiből – mert szétosztották – maguknak is több jutott.

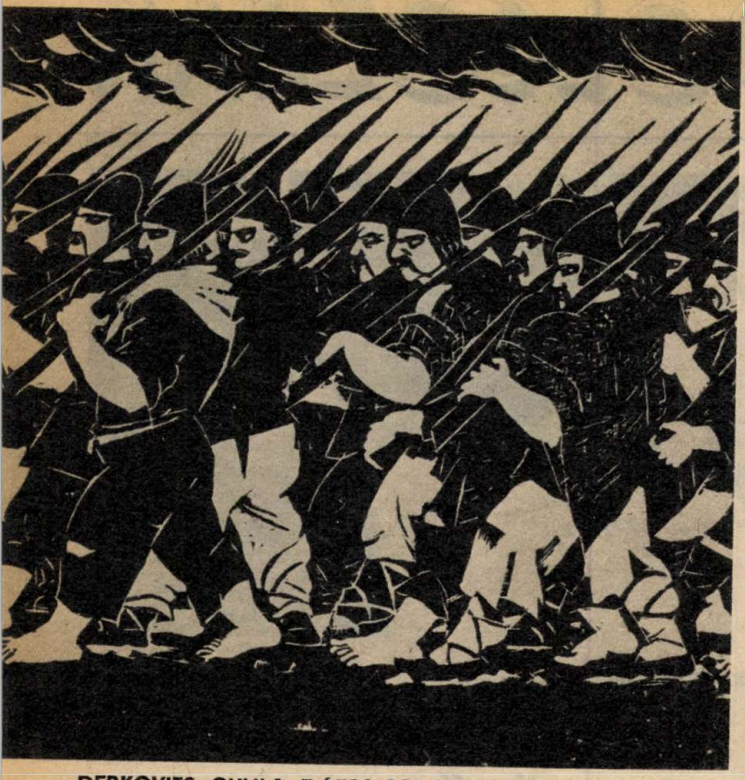

DERKOVITS GYULA DÓZSA-SOROZATÁBÓL

Kardja van egyiknek, de kaszát ragad ottan a másik,
ennek fegyvere íj, amazé meg röpke parittya,
és sokakat láthatsz pusztán fene cséphadaróval;
kiskapa, nagykapa is bőven forog ott a kezükben.
Volt, aki nagy buzgón a kapát s az ekének az ércét
olvasztván, abból új fegyvereket kalapált ki,
mégis a többségük csak kajla kaszával igyekszik;
ásót forgat amaz, más bízik a görbe husángban,
más boronák szögeit, omló rögök összetörőit,
vaspánttal szőlő szívós rúdjára kötözte.

(Taurinus krónikája)

— Úgy tudom, sportolsz.

— Igen, a Dózsában.

— Biztosan tudod, ki volt Dózsa György.

— Persze! Egy magyarországi nagy parasztfelkelés vezére.

— Mikor? Milyen volt akkor Magyarország helyzete?

— Hát... Ez már Mátyás király után volt, de még Mohács előtt.

— Győztek a felkelők?

— Kezdetben igen, de azután az urak leverték őket.

— Szerinted miért viseli ma egy sportegyesület éppen Dózsa György nevét?

— Erre még soha nem gondoltam. Biztosan azért, hogy emléket állítson neki. Meg valahogy hívni kell, nem?

— Neked számít az, hogy mi a neve az egyesületnek, ahol sportolsz?

— Hogyne számítana! Egy nagy egyesületnek sok pénze van, sokkal jobb edzéslehetőségeket tud biztosítani a versenyzőinek, mint egy kicsi. Itt jobban szem előtt is van az ember, ha tehetséges, több esélye van arra, hogy felfigyeljenek rá, esetleg a válogatottba is bekerüljön.

— Félreértettél. Arra vagyok kíváncsi, hogy érzelmileg jelent-e ez valamit a számodra; hogy ez a Dózsa meg az a Dózsa György, a régmúltból, kötődik-e benned egymáshoz?

— Nem hiszem. Ez eddig eszem-